

မောင်စူးစမ်း
ကြက်ဥပေါ်လမ်းလျှောက်ခြင်း

စားသုံးသူ ယဉ်ကျေးမှု

စားသုံးသူယဉ်ကျေးမှု သည် ကျယ်ပြန့်သန့်စွမ်းလာသည်။ ဤနေရာ၌ ယဉ်ကျေးမှု ဆိုသော စကားကို အထူးသီးသန့်အဓိပ္ပာယ်နှင့် သုံးစွဲထားသည် ကို သတိထားစေလိုသည်။ ခပ်တိုတိုရှင်းရှင်းလျှင်စားသုံးသူယဉ်ကျေးမှု ဆိုသည် မှာ လူတို့ သည် ရုပ်ဝတ္ထုကုန်ပစ္စည်းအသစ်အခန်းမျိုးစုံတို့ ကို ဖောဖောသီသီဝယ်ယူ၍ လောကီစည်းစိမ်ခံစားနေခြင်းကို ရည်ညွှန်းသည်။

အဝတ်အထည်ဆိုလျှင်လည်း ကောင်းကောင်း မှ ဝတ်ချင်၏။ အစားအသောက်ဆိုလျှင်လည်း အရသာရှိရှိမှ စားချင်၏။ မော်တော် ကားဆိုလျှင်လည်း ပုံစံအသစ်အခန်းကိုမှ စီးချင်၏။ အိမ်ဆိုလျှင်လည်း ကြီးကြီး၊ ကျယ်ကျယ် ပြန့်ပြန့်နှင့် အိမ်ထောင်ပရိဘောဂ အခန်းတကြယ်တို့ဖြင့် နေချင်၏။ လူတို့ ၏ နေထိုင်မှု ဘဝဟန်သည် အကြီးအကျယ် ပြောင်းလဲနေချေပြီ။ သုတေသီတစ်ဦးက လူတို့ သည် ကုန်ပစ္စည်းတို့ပေါ်တွင် ဘိန်းစွဲသလိုစွဲနေပြီဟု ကောက်ချက်ချသည်။ ရုပ်ဝါဒထဲမျောနေကြပြီဟု လည်း ပြောသူကပြောသည်။

ပုစ္ဆာမှာ ဤသို့ ဖြစ်လာရသည့်အတွက် မည်သူ့ကို အပြစ်တင်ရမည်နည်း။ စားသုံးသူအဖြစ် ဇာတ်ခုံပေါ်ရောက်ရှိလာကြရကုန်သော လူထုကို အပြစ်တင်ရမည်လော။ ကုန်ထုတ်လုပ်သူများ ကို အပြစ်တင်ရမည်လော။

နောက်ဆုံး၌ ကား ကြော်ငြာလုပ်ငန်းကို အဓိကတရားခံအဖြစ် သဲခဲခဲ အပြစ်တင်နေကြလေပြီ။ ဟုတ်သည် ဖြစ်စေ၊ မဟုတ်သည် ဖြစ်စေ ကုန်ပစ္စည်းကြော်ငြာတွေ ကို အလွန် အမင်း အရမ်းကာရော အသုံးပြုနေခြင်းကြောင့် စားသုံးသူတို့ သည် မှိုင်းမိပြီး စားသုံးကုန်ပစ္စ

ည်းတွေ နောက် တကောက်ကောက်လိုက်နေကြရသည် ဟု ဆိုသည် ။
ကြော်ငြာလုပ်ငန်းသည် ထုထည်အခိုင်အမာနှင့် တစ်နေ့တခြား ကြီးမား
နေသော အခြေခံအဆောက်အအုံကြီး ဖြစ်လာသလောက် ဤအဆောက်
အအုံကြီးကို လျှော့ချရုပ်သိမ်းပစ်ဖို့ ရာ မလွယ်ကူတော့ဟု လည်း ဆိုကြ
သည် ။ ကြော်ငြာလုပ်ငန်းသည် စားသုံးသူယဉ်ကျေးမှု ကို မောင်းနှင်နေ
သော ၁ အဓိကအင်ဂျင်စက်မဟုတ်သေးစေကာမူ အဓိကသင်္ကေတကြီး
တော့ ဖြစ်နေပါပြီ။

လူမှု သိပ္ပံပညာရှင်အချို့က ကြော်ငြာလုပ်ငန်းဘက်မှ ကာကွယ်ရပ်
တည်ကြသည် ။ သာမန်ဆွယ်တာအကျ.. မဝယ်ဘဲ
အကောင်းစားသိုးမွေးဆွယ်တာကို ဝယ်ယူသည့်ကိစ္စမျိုး၌
ကြော်ငြာကြောင့် ဖြစ်ကောင်း ဖြစ်နိုင်သည် ။ ဒါတောင် အိမ်နီးနားချင်း
တွေ က သိုးမွေးဆွယ်တာ ဝတ်ကြသည် ကိုမြင်၍ အားကျပြီး
ဝယ်ဝတ်ခြင်းမျိုးလည်း ဖြစ်နိုင်သည် ။ ကြော်ငြာနှင့် ဘာမှ မပတ်သက်။
အိမ်ကြီးကြီးသည် ပုဂ္ဂလိကကိုယ်ရေး ကိုယ်တာလွတ်လပ်မှု သဘောကို
ခံစားနိုင်ခွင့်ရ၏ ။ ကျယ်ပြန့်မှု နှင့် လုံခြုံမှု လည်း ရ၏ ။ ကြော်ငြာက
ဤခံစားမှု တို့ ကို ဟုတ်တိပတ်တိ ဆွပေးနိုင်သည် မဟုတ်ပေ။

စာအုပ်တစ်အုပ်ကိုမငှားရမ်းဘဲ ဝယ်ယူသော ကိစ္စ၊ အများ သုံးရေဘုံ
ဘိုင်၌ အဝတ်မလျှော်ဘဲ အဝတ်လျှော်စက်ကိုဝယ်ယူသော ကိစ္စတို့ ၌ မိ
မိပိုင်ဆိုင်ပါကလား၊ အဆင်ပြေလှသည်လားစသည့်ပိုင်ဆိုင်ခြင်း၊ အသုံး
အဆင်ပြေလွယ်ကူခြင်းစသော အသိစိတ်ဓာတ်များ ပွားကာ ကျေနပ်မှု
ရကြသည် ။ ကြော်ငြာကြောင့် ဤစိတ်ဓာတ်များ ရရှိကြသည် ဟု ဆိုနိုင်
ရန် ခက်လှသည် ။

ကြော်ငြာလုပ်ငန်းကြောင့် အဓိကမဟုတ်။ တစ်နည်းဆိုလျှင် ဖန်ဆင်းထားသော အရပ်(ကြော်ငြာလုပ်ငန်းသည် ပုံရိပ်အရပ်တို့ ကို ထုတ်လုပ်အသုံးပြုခြင်းကို ဆိုလိုသည်) တို့ ကြောင့် စားသုံးသူယဉ်ကျေးမှု သည် တည်တံ့နေရသည် မဟုတ်။ ကုန်ပစ္စည်းတို့ ၏ ပင်ကိုသဘောကသာ ၎င်းတို့ ကို သုံးစွဲကြသလောက်စားသုံးသူ ယဉ်ကျေးမှု ကိုထိန်းထားခြင်း ဖြစ်လေသည် ။အကြောင်းကြောင်းထုတ်၍ ကုန်ပစ္စည်းတို့ သည် မက်မောစရာ ဖြစ်နေ၍ သာ လူတို့ သည် ကုန်ပစ္စည်းပေါ်တွင် စွဲလမ်းပြီး စားသုံးသူယဉ်ကျေးမှု သည် ဖွံ့ကားနေရသည် ဟု ဆိုသည် ။ ကြော်ငြာလုပ်ငန်းသည် အခရာမဟုတ်ပေ။

ကြော်ငြာလုပ်ငန်းကို တိုက်ခိုက်သူများ က စလုံဝါဒကို ဝေဖန်ရှုတ်ချကြသည် ။ စလုံဝါဒဆိုသည် မှာ အမေရိကန် ပညာရှင်အယ်(လ်)ဖရက်ပီစလုံကို အစွဲပြု၍ ခေါ်ခြင်း ဖြစ်သည် ။ မစ္စတာပီစလုံက “ စီမံကိန်းဖြင့် မြန်မြန်ဆန်ဆန်ဟောင်းစေခြင်း”ဆိုသော သဘောတရားကို အမေရိကန်ဂျီအမ်မော်တော် ကား ကုမ္ပဏီကြီးအတွက် ပျိုးထောင်ပေးခဲ့သည် ။ ဤသဘောတရားအရ ဂျီအမ်ကုမ္ပဏီကြီးသည် မော်တော်ကားမိုဒဲလ်(ပုံစံဟန်)တို့ ကို တစ်နှစ် ပြီးတစ်နှစ် အသစ်တီထွင် ထုတ်လုပ်စေခဲ့သည် ။ မိုဒဲလ်အောက်သည် ဆိုသော စကားသည် စလုံ၏ မူမှ ပေါ်ပေါက်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည် ။ မိုဒဲလ်အသစ်ပေါ်လျှင်ရှိပြီးမိုဒဲလ်မှာ ဟောင်းသွားသည့်သဘော ဖြစ်၏ ။ ဤသို့ မိုဒဲလ်တို့ ကို တစ်နှစ် ပြီးတစ်နှစ် အသစ်အဆန်းများ တီထွင်ပေး၍ ထုတ်လုပ်ရောင်း ချသည် နှင့် မော်တော် ကားသုံးစွဲသူတို့ သည် မိုဒဲလ်အသစ်နောက် တကောက်ကောက် လိုက်နေကြသည် ဟု ဆိုသည် ။

မိုဒဲလ်အသစ်ထုတ်တိုင်း ကြော်ငြာကိုအော၍ သုံးစွဲကြသည် မှာ လည်း အထင်အရှား ဖြစ်၏ ။ ဤနည်းဖြင့် ဖက်ရှင်သိစိတ်ဖက်ရှင်မက်စီ

တံသည် စားသုံးသူယဉ်ကျေးမှု ၏ အရေး ကြီးသော အစိတ်အပိုင်း ဖြစ်လာရသည် ဟု စွပ်စွဲကြပါသည်။ ။ ဤစွပ်စွဲချက်ကို တုံ့ပြန်ချေပသူတို့က စလုံပါဒသည် အောက်ခြေအထိ နက်ရှိုင်းသော ယဉ်ကျေးမှု အင်အားမဟုတ်။ မဟာဗျူဟာအရ အချက်အချာကျလှသော စိတ်ဓာတ်ရေးရာ ကိရိယာလည်း မဟုတ်။ တစ်စုံတစ်ရာသော အခြေအနေအတွက် ကျင့်သုံးသော ဈေးကွက်မဟာဗျူဟာသာ ဖြစ်သည် ဟု ထောက်ပြကြသည်။ ။

ကြော်ငြာလုပ်ငန်းသည် ကုန်ပစ္စည်းတို့ကို တပ်မက်မောအောင် အာရုံဆွဲပေးသော လက္ခဏာရှိသည် မှာ အထင်အရှား ဖြစ်၏။ ။ ဤလုပ်ငန်းသည် ထုနှင့် ထည်နှင့် ကြီးမားကျယ်ပြန့်လာသော အခါ သဘောသဘာဝလည်း ကြီးစွာ ပြောင်းလဲ ဖြစ်သွားသည်။ ။ ကြော်ငြာလုပ်ငန်းသည် စားသုံးသူတို့ ကိုထိန်းကွပ်၍ မိမိလိုရာဘက်သို့ ဆွဲဆောင်သွားလေရကား ယခုအခြေအနေ၌ လူမှုရေး ကိုကွက်ကဲသော အဆောက်အအုံအဖြေ စံသို့ ပြောင်းလဲသွားချေပြီဟု လူမှုသိပ္ပံပညာရှင်အချို့က ထောက်ပြကြသည်။ ။

လူမှုရေး ကိုထိန်းကွက်သော အခြားအဆောက်အအုံများလည်း ရှိပါသည်။ ။ ၎င်းတို့မှာ ဘုန်းတော်ကြီးကျောင်းများ၊ စာသင်ကျောင်းများ၊ အလုပ်ရုံများ စသည်တို့ ဖြစ်၏။ ဘုန်းတော်ကြီးကျောင်းသည် လူကို ထာဝရဝိညာဉ်ရှိသူအဖြစ် ရှု၏။ စာသင်ကျောင်းသည် လူကိုဆင်ခြင်တုံတရားရှိသူအဖြစ် မြင်၏။ အလုပ်ရုံသည် လူကိုအသုံးကျသော ကုန်ထုတ်လုပ်သူအဖြစ် မြင်၏။ ကြော်ငြာလုပ်ငန်းကမူ လူကိုစားသုံးသူအဖြစ် မြင်လေသည်။ ။ လူကို မြင်ပုံချင်း မတူကြ။ လူကိုမြင်ပုံမြင်နည်း အသီးသီးဖြင့် လူတွေ အပေါ် အဆိုပါအဆောက်အအုံတို့က ထိန်းသိမ်းကွက်ကဲနေကြကုန်သည်။ ။

ကြော်ငြာလုပ်ငန်းဘက်မှ ကာကွယ်သူတို့ က ဤသို့ တုံ့ပြန်ကြသည် ။ ကြော်ငြာလုပ်ငန်းသည် လူမှု ထိန်း အဆောက်အအုံစာရင်းတွင် ပါဝင် စေကာမူ ဘုန်းတော် ကြီးကျောင်း၊ စာသင်ကျောင်းနှင့် အလုပ်ရုံတို့ နှင့် မ တူဘဲ ယင်း၌ အခြေခံအရ အလွန် ခြားနားသော အချက်တစ်ချက်ရှိသ ည် ။ ဘုန်းတော် ကြီးကျောင်း၊ စာသင်ကျောင်းနှင့် အလုပ်ရုံတို့ သည် လူ မှု ရေး ကိုကွက်ကဲထိန်းသိမ်းရာ၌ အကြမ်းဖက်ခြိမ်းခြောက်နည်းတို့ ကို ဖြစ်စေ၊ အာဏာကို ဖြစ်စေ၊ ပြစ်ဒဏ် ပေးသော နည်းတို့ ကို ဖြစ်စေအခါ အားလျော်စွာ အလျဉ်းသင့်သလိုအသုံးပြု၍ အောင်မြင် စေ ရာ၏ ။ သင်္ကေတဆွဲဆောင်နည်းတို့ ကိုလည်း အသုံးပြုရာ၏ ။

ကြော်ငြာလုပ်ငန်းသည် ဆွဲဆောင်နည်းကလွဲ၍ အခြားသော နည်း လမ်းများ ကို သုံးစွဲပိုင်ခွင့်မရှိပေ။ ရုပ်မြင်သံကြားကကြော်ငြာသော ပစ္စည်းကိုမဝယ်လျှင်ပြစ်ဒဏ်ခံရခြင်းမျိုးမရှိ။ ကြော်ငြာကိုလည်း မကြည့်မနေဟု အတင်းအဓိန့်ပေးထားသည် မဟုတ်။ ကြော်ငြာကို မကြိုက်လျှင် ရုပ်မြင်သံကြားကို ပိတ်ပစ်ရုံသာရှိ၏ ။ ကြော်ငြာ၌ လူမှု ပြစ်ဒဏ်မရှိ၊ လူမှု ဆုလာဘ် မရှိ။ ညွှန်းရမည့် လူမှု အသိုင်းအဝိုင်းမရှိ။

စားသုံးသူယဉ်ကျေးမှု ကို ဝေဖန်တိုက်ခိုက်ခဲ့ကြသည် မှာ ယခုမှ မဟုတ်ပေ။ စားသုံးသူယဉ်ကျေးမှု ဟူ၍ အခိုင်အမာမပေါ်ပေါက်ခင်ကပင် ဝေဖန်တိုက်ခိုက်မှု တို့ သည် အမျိုးမျိုးပေါ်ပေါက်ခဲ့သည် ။ ယခု၌ မူ ကြော်ငြာလုပ်ငန်းကို မီးမောင်းအလယ်ထိုးပြရင်းစားသုံးသူယဉ်ကျေးမှု ကို ပြင်းပြင်းထန်ထန် ထိုးနှက်နေကြသည် သာ ထူးခြားသည် ။

ခေတ်၏ အတွေ့ အမြင်တို့ ကို ဤပြဿနာပိုင်းနှင့် ပတ်သက်သမျှ ခြေရာခံအဆက်မိစေရန်အလို့ ဌာ စားသုံးသူယဉ်ကျေးမှု ကို ဝေဖန်ခဲ့ကြသည့် အယူအဆငါးမျိုးကို အကျဉ်းချုံး၍ တင်ပြအပ်ပါသည် ။

ပထမအဆမှာ ဘာသာရေး ရှုထောင့်မှ တိုက်ခိုက်ခြင်း ဖြစ်၏။ အထူးသဖြင့် “ကွေကာ” ဂိုဏ်းသားတို့ က ဝေဖန်ခဲ့ကြခြင်း ဖြစ်သည်။ ။ ၎င်းတို့ က စားသုံးသူယဉ်ကျေးမှု ဟူသည် ရုပ်ဝတ္ထုပစ္စည်းတို့ ပေါ်တွင် တမ်းတစွဲမက်ခြင်း ဖြစ် လေရာ ဤသို့ စွဲမက်သလောက် လူတို့ ၏ နာမ်ပိုင်းဆိုင်ရာ၌ သိမ်ဖျင်းယုတ်ညံ့သွားစေသည် ဟု အကြောင်းပြခဲ့ကြ သည်။ ရုပ်ဝတ္ထုတို့ ၏ အနှစ် မဲ့မှု ကို အခြေခံ၍ တိုက်ခိုက်ခြင်း ဖြစ်၏။ ။

ဒုတိယအယူအဆမှာ ပြုရီတာဂိုဏ်းသားတို့ ၏။ ကွေကာဝေဖန်မှု တို့ နှင့် အလားတူဟန်ရှိသည်။ ။ ပြုရီတန်တို့ က ရုပ်ဝတ္ထုတို့ ကို လက်ဝယ်ထားရှိလိုစိတ်ရှိသည် ဘဝ၏ ရည်မှန်းချက်မ ဖြစ်အပ်။ စားသုံးသူယဉ်ကျေးမှု သည် ရုပ်ဝတ္ထုတို့ ကို လက်ဝယ်ထားလိုစိတ်ကို အားပေးသဖြင့် မမြင့်မြတ်ဟု ဆိုသည်။ ။

တတိယဝေဖန်တိုက်ခိုက်မှု မှာ လက်ဝဲဝါဒမှ ပေါက်ဖွားခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။ ။ စားသုံးသူယဉ်ကျေးမှု သည် ဘဝ၏ အဓိပ္ပာယ်ကို ရှာဖွေရာ၌ နေရာလွဲမှာ စေသည်။ ။ စားသုံးခြင်းတွင် ဘဝ၏ အဓိပ္ပာယ်ကို ရှာဖွေရန် ဖြစ်လာခြင်းသည် ကောင်းသော နိမိတ်လက္ခဏာမဟုတ်။ စင်စစ်၌ ကုန်ထုတ်လုပ်ခြင်း (ဝါ) အလုပ်၌ သာ လူသည် အဓိပ္ပာယ်ရှိသည်။ ။ သိက္ခာရှိသည်။ ။ တန်ဖိုးရှိသည်။ ။ စားသုံးသူယဉ်ကျေးမှု က လူ၏ ဂုဏ်သိက္ခာသည် ထုတ်လုပ်မှု လုပ်ငန်းနှင့် အလုပ်တွင် တည်သည် ဆိုသော ပဓာနကျသည့်အချက်ကို မှေးမိန်စေသည် ဟု ဆိုသည်။ ။

စတုတ္ထဝေဖန်ချက်မှာ ရီပတ်ဘလီကန် ဝေဖန်ချက် ဖြစ်လေသည်။ ။ ဤအယူအဆအရ စားသုံးသူယဉ်ကျေးမှု သည် ပုဂ္ဂလိကအလွတ် လိုအင်ဆန္ဒဖြည့်ဆည်းမှု ကို အဓိကဦးတည်သည်။ ။ ဤသို့ ဦးတည်ခြင်းသည် မှားယွင်းသည် ကားမဟုတ်။ မှားယွင်းနေသည် မှာ ပုဂ္ဂလိက လိုအင်ဆ

နွဲ့ဖြည့်ဆည်းမှု တွင် ယစ်မူးနေရာမှ လူအပေါင်းစုပေါင်း၍ တူညီသော ဘဝရည်မှန်းချက်တို့ ကို ဆောင်ရွက်ကြရန်ကို လည်းကောင်း၊ အများ အကျိုးအတွက် စုပေါင်းဆောင်ရွက်ကြရန်ကို လည်းကောင်း တစ်စတစ် စမေ့ပျောက်လာကြခြင်းသာ ဖြစ်လေသည် ။ ဤသို့ ဖြစ်လာလျှင် အလွန် အန္တရာယ်ကြီးသည် ဟု ထောက်ပြထားသည် ။

ပဉ္စမအယူအဆမှာ အလှတရားဘက်မှ တိုက်ခိုက်ခြင်း ဖြစ်၏ ။ စားသုံးသူယဉ်ကျေးမှု ၌ ကုန်ပစ္စည်းတို့ ကို အများ အစား ဗုံးပေါလအောထုတ်လုပ်သည် ဖြစ်၍ ကြာသော် အလှအပဟူ၍ ကုန်ပစ္စည်းတို့ တွင် မရှိနိုင်တော့ပေ။ လက်မှု ပညာ၌ လက်ရာမြောက်သည် ။ အနုပညာမြောက်သည် ဆိုခြင်းမျိုးများ မရှိနိုင်တော့။ အလွန် ရှားတော့မည် ။ ရှေးဟောင်းပစ္စည်းတို့ ၏ အလှအပမျိုး၌ ခံစားမှု တို့ သည် တိမ်ကောသွားလိမ့်မည် ဟု ဆိုသည် ။

စားသုံးသူယဉ်ကျေးမှု သည် အနောက်ဘက်၌ မည်မျှပင် ဝေဖန်တိုက်ခိုက်ခံနေရစေကာမူ ဆိုဗီယက်ပြည်ထောင်စုကြီး ပြိုကွဲသွားသည် နှင့် ဤအပြိုအကွဲမှ ပေါ်ပေါက်လာသော နိုင်ငံသစ်တို့ တွင် ကား စားသုံးသူယဉ်ကျေးမှု ၏ အရသာကို ယခုမှ အငမ်းမရ လိုက်လံရှာဖွေနေကြသည် ဟု အကဲခတ်သမားတို့ က သုံးသပ်ကြသည် ။

*

သမိုင်းခရီးလမ်းဆုံး ရောက်ပြီလော

စစ်အေးခေတ်လွန်ပြီဟု တညီတညွတ်တည်း သတ်မှတ်ထားကြသည် ။ ဤသို့ စစ်အေးခေတ်လွန်ကြောင်း ကြည်ရှုသည့်မှတ်တိုင်မှာ ဆိုဗီ

ယက်ယူနီယံနှင့် ၎င်း၏ အုပ်စုများ ပြိုကျသွားသည့်အချက် ဖြစ်သည် ။
စစ်အေးလွန်ခေတ်တွင် မည် သည့်အခြေအနေများ ဖြစ်ထွန်းမည် နည်း
ဟု အနာဂတ်နှင့် စပ်လျဉ်း၍ သိပ္ပံပညာရှင်တို့ ကြားတွင် ဝေဖန်ဆန်းစစ်
လျက် ရှိကြသည် ။

ဤသို့ ဝေဖန်ဆန်းစစ်ကြရာတွင် ဝေါဟာရအသစ်အဆန်းတို့ ကိုလ
ည်း ဖန်ဆင်းအသုံးပြုနေကြသည် ကို စိတ်ဝင် စားဖွယ်တွေ့ ရသည် ။ ဥ
ပမာ ဆိုဗီယက်ယူနီယံနှင့် ဆိုရှယ်လစ်စနစ်ကျဆုံးခြင်းကို
အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု ကာလီဖိုးနီးယားတက္ကသိုလ် (ဘတ်ကီလီ)မှ
နိုင်ငံရေး သိပ္ပံပညာပါမောက္ခ ဖြစ်သူ ကင်ဂျိုးဝစ်က လီနင်ဝါဒမီးငြိမ်းခြ
င်းဟု ပညတ်ခြင်းပြုလေသည် ။

စစ်အေးလွန်ခေတ်ကို အိုင်ဒီအိုလိုဂျီ၂ ခေါ်သဘောတရားကို ကျောရိုး
မ ဣဉာဏ်ထဲ ဘေး၍ လက္ခဏာရေး အကဲဖြတ် ကြည့်ကြသည် ။
ဤကိစ္စအကြောင်း သဘောပေါက်နားလည်ရန်အလို့ ဌာ ရှေးဦးစွာ ပထ
မသဘောတရားဆိုသည် မှာ အဘယ်အရာနည်းဟု အနက်သိရှိရန်
လိုပါလိမ့်မည် ။ ဒဿနအဘိဓာန်၌ အိုင်ဒီအိုလိုဂျီသည် ဘာသာရေး ၊ ဒ
ဿန၊ အလှူတရား၊ ကျင့်ဝတ်၊ ဥပဒေ၊ နိုင်ငံရေး စသည့် အကြောင်းအ
ရာတို့ ပေါ်တွင် ထင်မြင်လက်ခံထားသော အမြင်နှင့် အယူအဆတို့ ဖြစ်
သည် ။ ဤအကြောင်းအရာတို့ နှင့် စပ်လျဉ်းသော ဝါဒဟု ပြောလျှင်လ
ည်း ရနိုင်သည် ။

ဆိုဗီယက်ယူနီယံနှင့် ၎င်း၏ အင်ပါယာကြီး ပြိုကျသွားသည် မှာ သ
ဘောတရားဘက်မှ ကြည့်လျှင် သဘောတရားကြီး တစ်ခု၊ ဝါဒကြီးတစ်
ခု၊ အိုင်ဒီအိုလိုဂျီကြီးတစ်ခု ပြိုကျသွားခြင်း ဖြစ်၍ အထက်တွင် ဖော်ပြခဲ့
သည့်အတိုင်း လီနင်ဝါဒမီးငြိမ်းခြင်းဟု နိုင်ငံရေး သိပ္ပံပါမောက္ခဂျိုးဝစ်

က အမည် ပေးခြင်း ဖြစ်ပေသည်။ ။

စစ်အေးလွန်ခေတ်နှင့် စပ်လျဉ်း၍ ဝေဖန်သုံးသပ်ချက် စာပေတို့ တွင် အဓိကထင်ရှားနေသော ပုဂ္ဂိုလ်နှစ် ဦး ရှိလာသည်။ ။ ဤပုဂ္ဂိုလ်နှစ် ဦး၏ အချေအတင် ဝေဖန်သုံးသပ်ချက်တို့ ကို မသိရှိထားလျှင် ခေတ်မမီဟု ပင် ဆိုနိုင်သည်။ ။ ၎င်းပုဂ္ဂိုလ်နှစ် ဦးမှာ သမိုင်းပညာရှင် ဖရန်စစ်ဖူကူယာမာ နှင့် နိုင်ငံရေး သိပ္ပံပညာရှင် ကင်ဂျိုးဝစ် တို့ ဖြစ်ကြသည်။ ။ ဖူကူယာမာ၏ “သမိုင်းခရီးလမ်းဆုံး ရောက်ပြီ” ဟူသော စာအုပ်သည် အလွန် ကျော်ကြားလျက်ရှိသည်။ ။ ကင်ဂျိုးဝစ်က ဖူကူယာမာ၏ အမြင်ကို ဆန့်ကျင်ဝေဖန်သော စာတမ်းဖြင့် နာမည် ကြီးနေသည်။ ။

ဖူကူယာမာက သမိုင်းခရီးသည် လမ်းအဆုံးရောက်ပြီဟု ကောက်ချက်ချရာ၌ ကွန်မြူနစ်ဝါဒပြုကျသွားပြီးနောက်၌ ဤသို့ ကျဆုံးသွားသော ဝါဒနေရာ၌ တစ်ကမ္ဘာလုံးနှင့် ချီသော ခိုင်ခိုင်မာမာ လက္ခဏာရှိသည့် အိုင်ဒီအိုလိုဂျီ အသစ်တစ်ခု (ဝါ) ဝါဒအသစ်တစ်ခုသည် ဝင်ရောက်အစားထိုးပြီး ဒီမိုကရေစီကို စိန်ခေါ်ရန် ပေါ်မလာနိုင်တော့ပြီဟု အဓိကယူဆထားသည်။ ။

ဤအဓိပ္ပာယ်ဖြင့် သမိုင်းခရီးသည် ဘူတာအဆုံးရောက်ပြီဟု ပြောခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ။ သမိုင်းဟူသည် ဝါဒများ တစ်ခုပြီးတစ်ခု အစားထိုး ဖြစ်ထွန်းနေသော ဖြစ်စဉ်သာ ဖြစ်လေရာ ယခုအခါ၌ အစားထိုးစရာမရှိတော့သည့် အခြားမဲ့တွင် အစားထိုးစရာပေါ်မလာနိုင်တော့သည့် အခြေအနေတွင် သမိုင်း ဖြစ်စဉ်သည် သဘာဝအရ အဆုံးစခန်းသို့ ရောက်ပြီဟု သာ မှတ်ယူရမည်။ သဘော ဖြစ်ပေသည်။ ။ ဒီမိုကရေစီသည် အန္တိမပုံသဏ္ဌာန်ဟု ပြောခြင်းလည်း ဖြစ်၏။ ။

ဖူကူယာမာ၏ အဆိုမိန့်ကို ဝေဖန်တိုက်ခိုက်မှု များ အလျှို့လျှို့ပေါ်ခဲ့သ

ည် ။ ပညာရှင်များ အပြန်အလှန် အချေအတင်ဝေဖန်ကြရာမှ နိုင်ငံရေး
ဝေါဟာရအသစ်များ လည်း ပေါ်ခဲ့သည် ။ ဥပမာ တတိယကမ္ဘာ ရွေးချ
ယ်အစားထိုးနည်း၊ အာဏာပိုင်ဝါဒလက်သစ်ပုံစံ၊ သီးသန့်တစ်ခုဝါဒ၊ က
မ္ဘာလုံးခြုံဝါဒ၊ နတ္တိပြန်ရိုက်ချက်၊ ဒေါသူပုန်လှုပ်ရှားမှု များ၊ ပြန်လျှော
ကျခြင်း၊ လေဟာနယ်စသည် တို့ ဖြစ်ပေသည် ။

ထိုဝေါဒများ အနက် အတွင် ကျယ်ဆုံး အသုံးပြုလျက်ရှိသော ဝေါ
ဟာရမှာ “လေဟာနယ်” ဖြစ်ပေသည် ။ ကွန်မြူနစ်ဝါဒ အထူးသဖြင့် လီ
နင်ဝါဒကို ဖယ်ရှားပစ်လိုက်ပြီးသည့်နောက် ကျန်ရစ်နေသော ကွက်လ
ပ်နေရာ (လေဟာနယ်)တွင် မည် သည့်အရာတို့ က ဝင်ရောက် ဖြည့်ကြ
မည် နည်း။ မည် မျှကြာအောင် ဖြည့်ကြမည် နည်း။ မည် မျှကြာအောင်
ဖြည့်ကြမည် နည်း။ ကွက်လပ်အဖြည့်ကို မည် သည့်ကာလအထိ ထိန်း
ထားနိုင်ကြမည် နည်း။ ဤပြဿနာတို့ သည် အလွန် အရေး ကြီးလှပေ
သည် ။

ဤပြဿနာတို့ ၏ အဖြေကို ရှာဖွေစိစစ်ကြရာ၌ ပညာရှင်သုခမိန်တို့
သည် အခြေခံကျကျ နက်နက်နဲနဲအရှည်တွေ့ ၊ ရှိ စဉ်းစားကြပါသည် ။
အပေါ်ယံတွေ့ ၊ ရုံနှင့် ခဏတဖြုတ် ပေါ်လာသည့် အ ဖြစ်အပျက်လက္ခ
ဏာတို့ ကို အခြေခံပြီး ခိုင်မာသော ကောက်ချက်တို့ ကို မပြုမိရန် အထူး
သတိထားကြသည် ကို တွေ့ ရသည် ။ လောလောဆယ်တွေ့ ကြုံနေရ
သော အခြေအနေနှင့် အ ဖြစ်အပျက်တို့ ကိုသုံးသပ်ကြရာ၌ တစ်ခါတ
ည်းနှင့် အမြဲမှန် ဧကန်မှန်ကောက်ချက်တို့ ကို မပြုလုပ်မီ ယာယီကော
က်ချက်တို့ လောက်ကိုသာ အသုံးပြုထားကြသည် ကိုလည်း နှလုံးမူမိသ
ည် ။

ဥပမာ- နတ္တိပြန်ရိုက်ချက်ကိစ္စများ ။ သမိုင်းကို ပြန်ကြည့်လျှင်

အင်ပါယာများ ပြိုသော အခါ၌ အသစ်ပေါ်လာသော နိုင်ငံတို့ တွင် တစ်ခါတည်းနှင့် အလွယ်လေးနှင့် တည်ငြိမ်မှု များ ရရှိခဲ့ခြင်းမရှိကြောင်း တွေ့ရှိကြရသည်။ ဆူပူအကြမ်းဖက်မှု များ နှင့် တင်းကြမ်းရင်ဆိုင်ခဲ့ကြရသည်။ ဆိုဗီယက်ယူနီယံ အပြိုအကွဲတွင် လည်း ဤလိုအခြေအနေမျိုး တွေ့ ကို တွေ့ ကြုံနေရသည်။ နိုင်ငံရေး သိပ္ပံပညာရှင်တို့ က ဤသို့ အကြမ်းဖက်ဆူပူမှု တို့ ကို နတ္တိပြန်ရိုက်ချက်များ ဟု ခေါ်သည်။

သို့ ရာတွင် နတ္တိပြန်ရိုက်ချက်တို့ သည် အထက်တွင် ရှင်းလင်းဖော်ပြခဲ့သော လေဟာနယ်ကွက်လပ်ကို ဖြည့်ခြင်း ဖြစ်သည် ဟူ၍ ကား ပညာရှင်တို့ က ကောက်ချက်မဆွဲကြပါ။ အဘယ်ကြောင့် ဆိုသော် နတ္တိပြန်ရိုက်ချက်တို့ သည် ယာယီသဘောဆောင်ခြင်း၊ ကမ္ဘာအနှံ့မဟုတ်ခြင်း၊ အမြဲတမ်း ခိုင်ခိုင်မာမာသဘောမရှိခြင်းတို့ ကြောင့် ဖြစ်လေသည်။

ပညာရှင်တို့ သည် ဖြစ်ပျက်ကြုံတွေ့ နေရသော အ ဖြစ်အပျက်နှင့် အခြေအနေတို့ ကို လေးလေးနက်နက် သုံးသပ်ကြည့်နေကြပါသည်။ ဤသို့ သုံးသပ်ကြည့်ရာ၌ အောက်ပါခြင်းရာသွင်ပြင်တို့ ကို တွေ့ ရှိနေကြပါသည်။

(က)လူမျိုး ရေး စစ်ပွဲ၊ လူမျိုးရေး တိုက်ခိုက်မှု များ

(ခ)ဘာသာရေး အကြမ်းဖက်တိုက်ခိုက်မှု များ

(ဂ)အရှေ့အာရှမှ ထူးထူးခြားခြား စီးပွားရေး တိုးတက်မှု များ

ဤအခြင်းအရာတို့ သည် ကွန်မြူနစ်ဝါဒဖယ်ရှားပြီးနောက် ကျန်ရစ်သည့်လေဟာနယ်ကို ဖြည့်ဆည်းထား သော အခြင်းအရာများ ဖြစ်နေလျှင် သမိုင်းသည် ဖူကူယာမပြောဆိုသကဲ့သို့ လမ်းဆုံးမရောက်သေးဟု အချို့ပညာရှင်တို့ က ထောက်ပြကြပါသည်။

ဖူးကုယာမကို ထောက်ခံသူတို့ က ဖော်ပြပါအခြင်းအရာသုံးပါးသည် တစ်ကမ္ဘာလုံးနှင့်ခြုံသော အခြင်းအရာများ မဟုတ်။ တစ်ကမ္ဘာလုံးနှင့် ခြုံသော အိုင်ဒီအိုလိုဂျီ (၀၁) ဝါဒကို ကိုယ်စားပြုသည် မဟုတ်။ ဒေသအလိုက် ထူးခြားမှု ကိစ္စများ သာ ဖြစ်၍ ဒီမိုကရေစီကို အခြေခံကစ၍ စိန်ခေါ်သော သဘောမရှိပါဟု ပြန်လည်ချေပနေပါသည်။ ။ မည် သို့ ပင် ဖြစ်စေ စစ်အေးလွန်ခေတ်နှင့် ပတ်သက်၍ ပညာသဘောအရ ဝေဖန်ဆွေးနွေးမှု တို့ သည် အလွန် တန်ဖိုးရှိပါသည်။ ။

*

တတိယလမ်းနှင့် သမူဟမျိုးစုံ

(၁)အိုင်ဒီအိုလိုဂျီနှင့် တတိယလမ်း

စစ်အေးခေတ်ကားလွန်ပြီ။ သို့ သော^၁ ပြဿနာတွေ ကတစ်ပုံတစ်ခေါင်း။ ရှုပ်မှ ရှုပ်။ ဤသို့ ရှုပ်ထွေးလာသော ကမ္ဘာကြီးကိုကြည့်၍ ရင်မောသူက ရင်မော။ အနာဂတ်အတွက် ရတက်မအေးပူဆွေးသူကပူဆွေး။ ထိုအခြေအနေ၌ စစ်အေးခေတ်လွန် ကမ္ဘာကြီးသည် နောက်ကာလများ ၌ မည် သို့ သော အသွင်သဏ္ဌန်များ ဖြင့် ပြောင်းလဲသွားလေဦးမည် နည်းဟု စိုးရိမ်ပူပန်စိတ်များ ဖြင့် မျှော်ကြည့်ကြသည်။ ။ အချို့ကအဆိုးမြင်ကြသည်။ ။ အချို့က အကောင်းမြင်ကြသည်။ ။

မည် သို့ ပင်ဆိုစေ ဤနေရာ၌ ပညာရှင်တို့ ၏ အခန်းကဏ္ဍသည် အရေး ကြီးလာသည်။ ။ သမိုင်းအသိစိတ်ကိုမွေးမြူရာ က်ခေတ် ဖြစ်ရပ်တို့ ကို ဓမ္မဓိဋ္ဌာနိကျကျပကတိအတိုင်း ကြည့်၊အရှိကို အရှိတိုင်း သရုပ်စိစစ်လေ့ လာပြီးနောက် မိမိ၏ ဉာဏ်အားထက်မြက်မှု ကို လက်ကိုင်ပြု

နောက်ရောက်ရှိလာမည် ၊ ကာလများ တွင် ကမ္ဘာကြီးသည် မည် သို့
သော အသွင်သဏ္ဌာန်များ ဖြင့် ရုပ်လုံးပေါ်လာမည် နည်းဟု ပညာရှင်တို့
က ခန့်မှန်းကြသည် ။

ဤသို့ အနာဂတ်ကိုမျှော်ကြည့်ကြရာ၌ တစ်ကမ္ဘာလုံးခြုံ၍ လည်း
ကောင်း၊ပထဝီဒေသအလိုက် သီသန့်ခွဲ၍ လည်းကောင်း၊အကြောင်းအ
ရာဘာသာရပ်လိုက်၍ လည်းကောင်း သန်ရာမှန်းဆကြည့်ကြသည် ။
ဤကိစ္စများ နှင့် ပတ်သက်သော စာအုပ်၊စာတမ်း၊စာပေတို့ ကို မလေး
လာနိုင်လျှင် အမြန်ပြောင်းလဲနေသော ကမ္ဘာရေး ရာတို့ ကို အမီလိုက်နိုင်
ဖို့ ရာ ခက်ခဲပါလိမ့်မည် ။

ဤနေရာ၌ အကြောင်းအရာနှစ် ရပ်ပေါ်တွင် ကျွန်တော် အမြင်ကို
ပါဝင်တင်ပြလိုပါသည် ။ အကြောင်းအရာနှစ် ရပ်ဟု ခွဲခြားပြောဆိုထား
သဖြင့် သီးခြားကဏ္ဍနှစ် ရပ်မှာ တစ်ခုနှင့် တစ်ခု ဆက်နွှယ်နေသည် ။ ပ
ထမအကြောင်းအရာမှာ သဘောတရားဟု အများ ကပြောဆိုနေကြ
သော အိုင်ဒီအိုလိုဂျီသည် နိဂုံးပိုင်းသို့ ရောက်ပြီဆိုသော အယူအဆနှင့် စ
ပ်ဆိုင်သည် ။ ဒုတိယအကြောင်းအရာမှာ နိဂုံးချုပ်သွားသော အိုင်ဒီအိုင်
လိုဂျီနေရာတွင် အခြားအစားထိုး ရွေးချယ်စရာလမ်းရှိမရှိဆိုသော ပြ
ဿနာ ဖြစ်သည် ။ တစ်နည်းပြောလျှင် တတိယလမ်းဟူ၍ ရှိလာနိုင်
သေးသလောဆိုသော ပြဿနာ ဖြစ်သည် ။

ပထမအကြောင်းအရာနှင့် စပ်လျဉ်း၍ လိုရင်း ဖော်ပြရလျှင် ဆိုရှယ်
လစ်စနစ်ကျဆုံး သွားပြီးသည့်နောက်၌ ဆိုရှယ်လစ်ဝါဒကဲ့သို့ ကမ္ဘာကို
ကိုဇ်လျှပ် နိုင်သော က မ္ဘာ့နိုင်ငံ အ များ အ ပြ ခ်း၌ လက်တွေ
စနစ်အနေအားဖြင့် နှစ် ရှည်လများ အမြစ်တွယ်နိုင်သော အိုင်ဒီအိုလိုဂျီ
အသစ်တစ်ရပ်၊တစ်မျိုးသည် နောက်ထပ်ထွန်းကား ပေါ်ပေါက်လာနိုင်ရ

န် အလားအလာရှိမရှိဆိုသော ကိစ္စ ဖြစ်သည်။ ။ ကျဆုံးနေသော ဆိုရှယ်လစ်ဝါဒ၌ မှတ်(စ်)ဝါဒီ ဆိုရှယ်လစ်ရော၊ မှတ်(စ်)ဝါဒီမဟုတ်သော ဆိုရှယ်လစ်ပါနစ် မျိုးစလုံး ပါဝင်ပတ်သက်သည်။ ။ အရောင် စုံဆိုရှယ်လစ်ဝါဒများ ပါဝင်သည် ဟု အားလုံးခြုံ၍ ပြောနိုင်သည်။ ။

အိုင်ဒီအိုလိုဂျီသည် နိဂုံးစခန်းရောက်ပြီဆိုသည် မှာ ဆိုရှယ်လစ် အိုင်ဒီအိုလိုဂျီကို အဓိကဆိုလိုခြင်း ဖြစ်သည်။ ။ အာရှမှ နိုင်ငံကြီးတစ်နိုင်ငံ အပါအဝင်လက်ချိုးရေလိုသာ အခြားလေးနိုင်ငံတို့ ၌ သာ ဆိုရှယ်လစ်စနစ်ကို လက်မလွှတ် ကြသေးပေ။ သို့ ရာတွင် ထိုနိုင်ငံတို့ တွင် ဆိုရှယ်လစ် အခြေခံတို့ မှာ အခြေတော့ ယိုင်နေပါပြီ။ စီးပွားရေး ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေး ဆိုပြီး ဈေးကွက်စီးပွားရေး ကို ကျင့်သုံးလာကြရသည်။ ပုဂ္ဂလိကပိုင်ဆိုင်မှု ကို ကျယ်ပြန့်စွာ ခွင့်ပြုလာကြရသည်။ ပုဂ္ဂလိကနိုင်ငံခြား ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု တို့ ကိုအားတက်သရော ဖိတ်ခေါ်နေရသည်။ နိုင်ငံပိုင်လုပ်ငန်းတို့ ကို ပုဂ္ဂလိကပိုင် အဖြစ်ပြောင်းလဲနေရသည်။ ။ စတော့ရှယ်ယာဈေးကွက်တို့ ကိုဖွင့်လှစ်ရန် ကြိုးပမ်းနေကြရသည်။ ။ ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှု ကို လျှော့ချနေရသည်။ ။

ဤအပြောင်းအလဲတို့ သည် အရင်းရှင်လက္ခဏာအပြည့်ရှိသော အပြောင်းအလဲများ ဖြစ်ကြသည် မှာ ယုံမှားသံသယ ဖြစ်စရာမလိုပေ။ ဤအရင်းရှင်လက္ခဏာတို့ ကို အသုံးပြုခြင်းသည် ဆိုရှယ်လစ်အိုင်ဒီအိုလိုဂျီနှင့် အညီ ဖြစ်ပါသည် ဟူ၍ ခုခံဖြေရှင်းလျှင် ရယ်ဖွယ်သာ ဖြစ်ပါလိမ့်မည်။ ။ ဆိုခဲ့ပါ အရင်းရှင်လက္ခဏာတို့ ကို အသုံးပြုသော ကြောင့် စီးပွားရေး တိုးတက်မှု များ အထိုက်အလျောက် ဖြစ်ထွန်းနိုင်သည်။ ။ ဤသို့ ဖြစ်ထွန်းသည် မှာ အရင်းရှင်လက္ခဏာများ ကြောင့် သာ ဖြစ်မည်။ ။ နိုင်ငံပိုင်လုပ်ငန်းတို့ ကြောင့် လည်းကောင်း၊ ဗဟိုစီမံကိန်းစနစ်ကြောင့် လည်းကောင်းမ ဖြစ်နိုင်ပေ။ ဤသို့ စီးပွားရေး ဖြစ်ထွန်းမှု ကို ဆိုရှယ်လစ်

စံစနစ်၏ အောင်မြင်မှု ဟု သဘောတရားရေး ရာအရ ယူဆလို့ ငှာလည်း ခက်လှသည် ။ ဈေးကွက်စီးပွားရေး စကားရှေ့တွင် ဆိုရှယ်လစ်ဆိုသော နာမဝိသေသနတပ်၍ ဖုံးဖိလို့ ငှာမ ဖြစ်ပေ။

ထိုပြင်တစ်ပြည်ထောင်တည်း၌ စနစ်နှစ် ခု (ဆိုရှယ်လစ်စနစ်နှင့် အရင်းရှင်စနစ်) ဒွန်တွဲ ထားရှိရေး မူ၌ ဆိုရှယ်လစ်စနစ်သည် အရင်းရှင်စနစ်ထက် သာလွန်ကောင်းမွန်သည် ဟု သီအိုရီအရ မူလက ယူဆထားကြသည် ကိုလည်း မှတ်မိရပါလိမ့်မည် ။ လက်တွေ့၌ ဤသို့ မဟုတ် ပြောင်းပြန် ဖြစ်၏ ။ အရင်းရှင်စနစ်ကသာ သာလွန်နေသည် ။ ဤအချက်က ဆိုရှယ်လစ်စနစ်၏ အားနည်းမှု နှင့် ချွတ်ခြံကျမှု တို့ ကို အထင်အရှား သာဓကဆောင်ခြင်း ဖြစ်ပေသည် ။

ဆိုရှယ်လစ်သဘောတရားအရ စီးပွားရေး သည် အခြေခံအဆောက်အအုံ ဖြစ်၍ နိုင်ငံရေး သည် အပေါ်ထပ်အဆောက်အအုံ ဖြစ်သည် ။ ယခုလက်ကျန် ဆိုရှယ်လစ်နိုင်ငံတို့ ၌ အရင်းရှင်စီးပွားရေး လက္ခဏာတို့ကို အခြေခံအဆောက်အအုံ၌ ကျယ်ပြန့်စွာ သွတ်သွင်းအသုံးပြုလာသော အခါ ဤအခြေခံအဆောက်အအုံနှင့် အညီ အပေါ်ထပ်နိုင်ငံရေး အဆောက်အအုံကိုလည်း လိုက်လျောညီထွေ ပြောင်းလဲပစ်ရတော့မည် ဖြစ်သည် ။ ဤကားသဘောတရားအရအဆို။သို့ သော် တစ်ဖက်၌ လက်ရှိနိုင်ငံရေး အာဏာ အဆောက်အအုံ၌ လူတန်းစားအာဏာရှင်အမည် ခံ၍ တစ်ပါတီတည်းကလက်ဝါးကြီးအုပ်ချုပ်ကိုင်ထားမှု ကို စွန့်လွှတ်ရန် ခက်နေ၏ ။ ဤသို့ အားဖြင့် သဘောတရားနှင့် လက်တွေ့ နှစ် ပိုင်းစလုံးတွင် ရှုပ်ထွေးမှု တို့ ကို နက်နက်နဲနဲကြုံတွေ့ နေကြရပေသည် ။ ကွန်မြူနစ်တွေ ကအရင်းရှင်စနစ်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်အောင်လုပ်ပေးပြီး မိမိတို့ အရေခွံကိုလဲကြမည်၊ ပုံစံကိုလည်း ထူးထူးဆန်းဆန်း တွေ့နိုင်ဖွယ်ရာရှိသည် ။

သို့ ဖြစ်ရာ လက်ကျန်ဆိုရှယ်လစ်နိုင်ငံတို့ ၌ သဘောတရားရေး ရာ အရရှုပ်ထွေးမှု များ တင်းကြမ်း ဖြစ်လာသည်။ ။ ဤရှုပ်ထွေးမှု (ဝါ)သဘောတရားအကျပ်အတည်းတို့ သည် အိုင်ဒီအိုလိုဂျီတစ်ရပ်၏ နိဂုံးအစဟု ဆိုသည်။ ထက် မျက်မှော က်ကာလအခြေအနေများ နှင့် စပ်ဟပ်စဉ်းစားကြည့်လျှင် ဤသို့ ရှုပ်ထွေးမှု တို့ သည် နိဂုံး၏ အလယ်ပိုင်းထဲသို့ စိုက်လိုက်မတ်တတ်ရောက်ရှိ နေခြင်းကို ဖော်ညွှန်းသော ပြယုဂ်သာ ဖြစ်သည် ဟု ဆိုလောက်ပါသည်။ ။

အခြားသာဓကတစ်ခုရှိသေးသည်။ ။ အနောက်ဥရောပနိုင်ငံအများအပြားတို့ တွင် ဆိုရှယ်လစ်ပါတီများ အစိုးရဖွဲ့နိုင်ခဲ့ကြသည်။ ။ နောက်ပိုင်းရွေးကောက်ပွဲတို့ တွင် မူ ရှုံးနိမ့်ကုန်ကြသည်။ ။ အစိုးရမဖွဲ့နိုင်ကြ။ ။ ဤဆိုရှယ်လစ်ပါတီတို့ သည် မက်(စ်)ဝါဒီဆိုရှယ်လစ်များ မဟုတ်ကြပေ။ ဆိုရှယ်ဒီမိုကရေစီဟု ခေါ်ကြသည်။ ။ ရွေးကောက်ပွဲများ ၌ ၎င်းတို့ နိုင်ကြသည်။ ။ ရှုံးကြသည် မှာ အရေး မကြီး။ ။ အရေး တကြီးထား၍ လေ့လာသင့်သည့်အချက်မှာ ဥရောပဆိုရှယ်လစ်ပါတီတို့ သည် အိုင်ဒီအိုလိုဂျီ(ဝါဒရေး ရာ)အရ မူလဆိုရှယ်လစ်အနေအထားတို့ ကို စွန့်လွှတ်လာကြသော အချက်ပင် ဖြစ်ပေသည်။ ။

အကန့်အသတ်ဖြင့် နိုင်ငံပိုင်ပြုလုပ်ရေး ၊ အရေး ကြီးသော အစိတ်အပိုင်းတို့ တွင် ဗဟိုမှ ချုပ်ကိုင်ရေး ၊ ဗဟိုမှ စီမံကိန်းဖြင့် စီမံရေး ၊ အစိုးရကဏ္ဍကို တိုးချဲ့ရေး စသော ဆိုရှယ်လစ်သဘော လက္ခဏာပါသော လုပ်ငန်းစဉ် တစ်နည်းပြောရလျှင် လက်ဝဲဘက်ယိမ်းသော လုပ်ငန်းစဉ်တို့ကို ဥရောပဆိုရှယ်လစ်တို့ က ယခုအခါစွန့်ခွာ နေကြပေသည်။ ။ ဗဟိုလက်ဝဲနေရာမှ ရွှေ့ပြောင်းလာကြခြင်းပင် ဖြစ်၏။ ။

၎င်းအပြင် အမေရိကန်နိုင်ငံ၌ လည်း ဆိုရှယ်လစ်အရိပ်အယောင်ပါ

သော လစ်ဘရယ်ဝါဒသည် နက်နက်ရှိုင်းရှိုင်းအကျယ်အတည်းနှင့် ကြုံတွေ့နေရသည်။ ။လစ်ဘရယ်ဝါဒသမားများ ကလစ်ဘရယ်ဝါဒနှင့် ဆိုရှယ်လစ်ဝါဒ ဘာမျှမဆိုင်၊ဘာမျှမပတ်သက်။ တခြားစီပါဟု ခုခံကာကွယ်ပြောဆိုနေကြသည်။ ။ လစ်ဘရယ်ဝါဒ၏ အစိတ်အပိုင်း တစ်ရပ်မှာ အစိုးရ၏ ကဏ္ဍကို တိုးချဲ့ရေး ဖြစ်လေသည်။ ။ အစိုးရကဏ္ဍကိုအသုံးပြု၍ စီးပွားရေး အကျပ်အတည်းတို့ ကို ဖြေရှင်းရန်၊ပင်ငွေဖြန့်ဖြူးရေး တရားမျှတမှု ကို ဆောင်ကြဉ်းရန်နှင့် အခြားအခြားသော လူမှု ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေး လုပ်ငန်းတို့ ကို အစိုးရတန်ခိုးအာဏာချဲ့ထွင်၍ အကောင်အထည်ဖော် ဖြစ်မြောက်စေရန်ဆိုသော သဘောတရားတို့ သည် ဆိုရှယ်လစ်အနံ့နံ့စော်သည် ဟူ၍ စွပ်စွဲတိုက်ခိုက်ခံနေရပေသည်။ ။

တစ်နည်းပြောရလျှင် အမေရိကန်နိုင်ငံ၌ တစ်ချိန်က တန်ခိုးထွားခဲ့သော လစ်ဘရယ်ဝါဒသည် ဆိုရှယ်လစ်ဝါဒနှင့် ပေးစားခံနေရသည့်အတွက် အကြီးအကျယ်အကျပ်အတည်းတွေ့ နေရသည်။ ။ လစ်ဘရယ် ဒီမိုကရေစီဝါဒသည် ဆိုရှယ်လစ်စနစ်သို့ ဦးမခိုက်ပါ။ အရင်းရှင်စနစ်ကို သာခိုင်ခံ့အောင် လုပ်ပေးပါသည် ဟူ၍ သဘောတရားရေး အရ ခံစစ်ကြောင်းမှ ခုခံနေရသည်။ ။ တစ်ပြန်ပြောဆိုနေရသည်။ ။

အထက်ပါအချက်တို့ ကို ခြုံငုံ၍ သုံးသပ်ကြည့်သည် ရှိသော် ဆိုရှယ်လစ်အိုင်ဒီအိုလိုဂျီ အရင့်အမာသာဓက အရိပ်အယောင်မျှပါသော ၊အနံ့အသက်မျှပါသော ဆိုရှယ်ဒီမိုကရေစီနှင့် လစ်ဘရယ်ဝါဒတို့ သည် ပင် အကျပ်အတည်းထဲ ဆိုက်နေကြောင်းအကဲခတ်လို့ ရနိုင်သည်။ ။ ဆိုရှယ်လစ်ဆိုလျှင် လက်ဝဲလက်ယာနှစ် ပိုင်းစလုံးအနုအရင့်နှစ် ရောင် ၊စလုံးအိုင်ဒီအိုလိုဂျီအရ ချောက်ထဲရောက်နေသည်။ ။ ကျဆင်းနေသည်။ ။ ဤအချက်ကို အိုင်ဒီအိုလိုဂျီ၏ နိဂုံးဟု ဆိုသော် ဆိုနိုင်သည်။ ။ ကျွန်တော် အမြင်၌ လုံးဝနိဂုံးပိုင်းသို့ မရောက်သေး။ ။ ဤနိဂုံးဆီသို့ မြန်ဆန်သော နှုန်းဖြင့်

င့် ကုန်းပေါ်က အသာကလေးလျှောဆင်းနေခြင်း ဖြစ်သည် ဟု ထင်ရပါသည်။ ။

အိုင်ဒီအိုလိုဂျီတစ်ရပ်နိဋ္ဌိတံလျှင် ယင်းနေရာ၌ အိုင်ဒီအိုလိုဂျီအသစ်စက်စက်တစ်ရပ်သို့ တည်းမဟုတ် အဟောင်းနှင့် မတူ တစ်မူခြားနားသေ ၁ အမျိုးအစားအသစ်စက်စက်တစ်ရပ်တစ်ရပ်သည် အစားထိုးဝင်ရောက်လာနိုင်စရာ ရှိပါမည် လောဟု အမေးများ ထုတ်လာကြပါသည်။ ။ ဤမေးခွန်းနှင့် ပတ်သက်၍ အမျိုးသားရေး ဝါဒနှင့် ဘာသာရေး အခြေခံဝါဒီတို့ ကို ထောက်ပြကြသည်။ ။ ဤဝါဒနှစ် ရပ်သည် ဆိုရှယ်လစ်ဝါဒကို အစားထိုးနေသည်။ ။ အရင်းရှင်စနစ်နှင့် ဒီမိုကရေစီကို စိန်ခေါ်နေသည် ဟု လည်း အိုင်အမာဆိုသူက ဆိုနေသည်။ ။

အချို့ကမူ “သမူဟ” တို့ အကြောင်းကို ထောင်ပြကြကာ ဤသမူဟတို့ က ဆိုရှယ်လစ်ဝါဒနေရာ၌ နေရာ၌ နေရာဝင်ယူပြီး ဒီမိုကရေစီနှင့် အရင်းရှင်စနစ်ကို စိန်ခေါ်လိမ့်မည် ဟု ဟောကိန်းထုတ်ကြသည်။ ။ “မဟာမူဟ” ဟု စိတ်အားထက်သန်သူတို့ က အမည် ပေးကြသည် လည်း ရှိသည်။ ။ ဤနေရာ၌ ပြဿနာမှာ ရိုးရိုးသမူဟ ဖြစ်စေ၊ မဟာသမူဟ ဖြစ်စေ ရေရှည်တည်နိုင်ပါသလော။ တတိယနည်းလမ်းအ ဖြစ် အမှန်တကယ်လူတွေ က လက်ခံနိုင်စွမ်း ရှိပါမည် လောဟူ၍ ဖြစ်သည်။ ။ ခဏတဖြုတ်ပေါ်သည့် လက္ခဏာ လောက်သာဆိုလျှင် အားကိုးစရာမဟုတ်ပေ။ ထိုပြင် သမူဟကလည်း မျိုးစုံ။ မည် သည့်သမူဟနည်း။

*

(၂)သမူဟမျိုးစုံ

ယခုအခါ၌ ပညာရှင်များ အသိုင်းအဝိုင်း၊သံတမန်နှင့် စာနယ်ဇင်း
လောကအသိုင်းအဝိုင်း၊နိုင်ငံရေး သမား အသိုင်းအဝိုင်းတို့ တွင် လေ
ဟာနယ်ကွက်လပ် ဆိုသော ဝေါဟာရသည် အတော် ရေပန်းစားလျက်ရှိ
သည်။ ဆိုဗီယက် ယူနီယံကြီး ပြိုကျသွားပြီးသည့်နောက် လေဟာနယ်
ကွက်လပ်ကြီး ဖြစ်ပေါ်လာသည် ။ ဤကွက်လပ်ကြီးတွင် မည်
သည့်အခြင်းအရာနှင့် စနစ်တို့ က အစားထိုးဝင်ရောက်ကြမည် နည်းဟု
ပုစ္ဆာများ ထွက်လာသည်။ အမျိုးမျိုးဖြေဆိုလျက်ရှိကြသည်။ ။

အဖြေတို့ သည် သက်ဆိုင်ရာအဆင့်လိုက် ဖြစ်သည်။ ။ ပထဝီနိုင်ငံ
ရေး အဆင့်တွင် တစ်မျိုးဖြေကြသည်။ ။ သဘောတရား(အိုင်ဒီအိုလိုဂျီ)အ
ဆင့်တွင် တစ်မျိုးသုံးသပ်ကြသည်။ ။ စီးပွားရေး နှင့် လူမှု ရေး
အဆင့်ပိုင်းတွင် တစ်မျိုးပြောကြသည်။ ။ တကယ်စင်စစ်၌ အဆင့်နယ်ပ
ယ်အာလုံးသည် ရောထွေးဆက်နွှယ်နေသည့်အလျောက် အဆင့်တစ်ခုမှ
အဖြေသည် အခြားအဆင့်များ မှ အဖြေသို့ ဩဇာသက်ရောက်မည် သာ
ဖြစ်သည်။ ။

ဤဆောင်းပါးသည် စီးပွားရေး၊လူမှု ရေး စနစ် အဆင့်ပိုင်းဆိုင်ရာ
အဖြေ ဖြစ်ပါလိမ့်မည်။ ။ အဖြေဆိုသည် မှာ သုံးသပ်တင်ပြချက် အရပ်ရ
ပ်ကို ဖော်ပြခြင်းဟု နားလည်အပ်ပါသည်။ ။ ရှေးသရောအခါကလို့ ပင်
ဆိုကြပါစို့။ အရင်းရှင်စနစ်လည်း မဟုတ်၊ ဆိုရှယ်လစ်စနစ်လည်း မဟု
တ်၊တတိယစနစ်ကို ရှာဖွေဟောပြောခဲ့မှု များ အမျိုးမျိုးရှိခဲ့သည်။ ။ လက်
တွေ့ အားဖြင့် ဟိုဟာလည်း မဟုတ်၊ဒီဟာလည်း မဟုတ်။ သီးခြားအမျိုး
အစားဆိုပြီး ရှာဖွေတွေ့ရှိရန် အလွန် ခက်ခဲခဲ့သည့် ဤလို
တတိယအမျိုးအစား စီးပွားရေး စနစ်ကိုတွေ့လျှင်လည်း လက်တွေ့ အ
ကောင်အထည်ဖော်၍ အောင်မြင်ဖို့ ရာခိုင်နှုန်းလှသည်။ ။ စိတ်ကူးယဉ်အဆ
င့်သာရှိသည်။ ။

ဤတွင် “မဟာသမ္မဟ”ဆိုသော သဘောတရားများ ပေါ်ခဲ့သည်။ အရင်းရှင်စနစ်မှ ကောင်းနိုးရာရာ၊ ဆိုရှယ်လစ်စနစ်မှ ကောင်းနိုးရာရာတို့ကို ပေါင်းစပ်ပေးသော သဘောတရား ဖြစ်သည်။ ။ ဤကား ယေဘုယျသဘော ဖြစ်သည်။ ။ အရင်းရှင်စနစ်၌ ပင်လစ်ဘရယ်အပိုင်းနှင့် ကွန်ဆာဗေးတစ်အပိုင်းဟူ၍ ရှိပြန်ရာ မည်သည့်အပိုင်းကို ရွေးချယ်မည်နည်းဟု ပြဿနာပေါ်ခဲ့သည်။ ။ ဤနေရာတွင် ဒုတိယမဟာသမ္မဟ ပေါ်လာခဲ့ပြန်သည်။ ။ ဤသည်မှာ အရင်းရှင်လစ်ဘရယ်ဝါဒနှင့် ဆိုရှယ်လစ်ဝါဒတို့ကို မဟာမိတ်ဖွဲ့စည်းပေးရန်ဟု ဆိုသည်။ ။ လက်ဆက်ပေးရန် ဖြစ်သည်။ ။

ဆိုဗီယက်ယူနီယံကြီး ပြိုကျသွားပြီးသည့်နောက် ပေါ်ပေါက်လာသော အခြေအနေတို့ကို သုံးသပ်ကြည့်လျှင် မျက်မှောက်ခေတ်သည် ဆိုရှယ်လစ်ဝါဒကျဆုံးနေသော ခေတ်ဟု တစ်နည်းအားဖြင့် ပြောနိုင်ပါသည်။ ။ ဆိုရှယ်လစ်ဝါဒ ကျဆုံးနေချိန်နှင့် တိုက်ဆိုင်မိနေသော အခါ အထက်တွင် ဖော်ပြခဲ့သည့် လစ်ဘရယ်ဝါဒနှင့် ဆိုရှယ်လစ်ဝါဒတို့ကို ပေါင်းစပ်ပေးရန် ဟောပြောသော သမ္မဟသည် လည်း ယိုင်သွားတော့၏။ ။

ဆိုရှယ်လစ်ဝါဒကို စိတ်မကုန်ကြသေးသူတို့က သမ္မဟတစ်မျိုးကို ပြောဆိုလာပြန်၏။ ။ ဤသည်မှာ ဆိုရှယ် လစ်စနစ်နှင့် ဈေးကွက်စီးပွားရေးတို့ကို ထိမ်းမြားလက်ထပ်ပေးရန် ဖြစ်လေသည်။ ။ ဆိုရှယ်လစ်ဈေးကွက်စီးပွားရေး ဆိုပြီး ထူးဆန်းသော စကားကို ပြောကြသည်။ ။ ဆိုရှယ်လစ်စနစ်ကို ဈေးကွက်စီးပွားရေး စနစ်တွင် အခြေခံ၍ အောင်အောင်မြင်မြင် လှည့်ပတ်ခုတ်မောင်းပေးနိုင်လိမ့်မည် ဟု ရှေးမဆွကပင် စာရေးသူအပါအဝင် ဘောဂဗေဒပညာရှင် အချို့က သီအိုရီများ ထုတ်ခဲ့ဖူးကြသည်။ ။ အရှေ့ဥရောပနိုင်ငံအချို့တွင် လက်တွေ့ လည်း စမ်းသပ်ခဲ့ကြသည်။ ။ မအောင်မြင်ပေ။ ဆိုရှယ်လစ်နှင့် ဈေးကွက်စီးပွား

ရေး သည် ဖြောင့်ဖြောင့်ကြီး ဆန့်ကျင်ဘက် ဖြစ်၍ မအောင်မြင်သည် မှာ အံ့ဩစရာမဟုတ်ပေ။

အခြား သမူဟတစ်မျိုးလည်း ပေါ်နေသေး၏။ ရှေးဦးစစ်အေးခေတ် ကာလကပင် ပေါ်ပေါက်ခဲ့သော အယူ အဆ ဖြစ်၏။ ဤသမူဟကို “တ တိယကမ္ဘာလမ်း”ဟု ပြောကြသည် ။ တတိယကမ္ဘာဝင် နိုင်ငံခေါင်း ဆောင်အချို့က “ဘဝင်”ကိုင်ပြီး ဟောပြောသော အယူအဆဟု စွပ်စွဲကြ ပါသည် ။ မဟာအင်အားကြီးနိုင်ငံ နှစ် နိုင်ငံ ဖြစ်ကြသော ဆိုဗီယက်စနစ်လည်း မဟုတ်၊ အမေရိကန်နိုင်ငံ စနစ်လည်း မမည် ၊ ကြားစနစ် သို့ တည်းမဟုတ် တတိယစနစ်ဟု အမည် ပေးခဲ့ကြသည် ။

စင်စစ် တတိယကမ္ဘာလမ်း၊ တတိယ ကမ္ဘာစနစ်ဟူ၍ တိကျပြတ် သားစွာ ရှိခဲ့သည် မဟုတ်ပေ။ တတိယ ကမ္ဘာနိုင်ငံတို့ သည် အမျိုးမျိုးအ ဖုံဖုံရှိကြသည့်အလျောက် အလုံးစုံခြုံသော စနစ်ဟူ၍ ဖြစ်နိုင်စရာအကြောင်းမရှိပေ။ ထို့ပြင် တတိယကမ္ဘာဝင်နိုင်ငံတို့ သည် မဖွံ့ဖြိုး မတိုးတက်ကြသေးသည့်အလျောက် ဤနိုင်ငံတို့ စနစ်သည် အ သို့ လျှင် မက်မောစရာ ရှိနိုင်ပါမည် နည်း။ အသို့ လျှင် အားကျအတုခိုး နိုင်စရာ ရှိပါမည် နည်း။ တတိယကမ္ဘာလမ်း ဟူ၍ တကယ်ရှိရိုးမှန်လျှင် အခြေခိုင်မြဲစရာ ရှိဖို့ တော့အကြောင်း မမြင်ပေ။

တတိယကမ္ဘာနိုင်ငံအများ ထဲမှ အချို့သည် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ခဲ့ကြပါ ။ ဥပမာ လက်တင်အမေရိကမှ ဘရာဇီး၊ အာရှမှ နဂါးလေးကောင်အစရှိ သော နိုင်ငံတို့ ဖြစ်ကြပါသည် ။ ယခု တရုတ်ပြည်ကိုပါ ထိုစာရင်းထဲ ထည့်သွင်းကြသည် ။ ဤနေရာ၌ ညွှန်ပြလိုသည် မှာ ဆိုခဲ့ပါ တတိယနိုင်ငံ အချို့၏ တိုးတက်မှု ပုံစံသည် အတုခိုးစရာ၊ အားကျစရာ၊ ကမ္ဘာနှင့် အဝန်း လက်ခံနိုင်စရာ ပုံစံဟူ၍ ဖြစ်နိုင်ပါသလောဟု အမေးထွက်လာခြင်း

ဖြစ်ပေသည်။ ။

တတိယကမ္ဘာထဲမှ အလျင်အမြန် တိုးတက်လာသော နိုင်ငံတို့ ကို အေဒီစီဟု စီးပွားရေး အဖွဲ့အစည်းတို့ က သီးခြားခေါ်ဆိုလာကြသည်။ ။ ဤအေဒီစီတို့ တွင် အစိုးရအာဏာကို အတော် အတန် ကျယ်ပြန့် စွာ သုံးစွဲကြသည်။ ။ တစ်ဖက်တွင် ဈေးကွက်စီးပွားရေး စနစ်ကိုလည်း အခြေခံထားသည်။ ။ ထို့ကြောင့် ဤပုံစံမျိုးကို အာဏာပိုင်ဝါဒနှင့် ဈေးကွက်စီးပွားရေး စပ်ပေါင်းထားသော ပုံစံ (ဝါ) သမူဟဟု ပြောကြသည်။ ။

တတိယကမ္ဘာနိုင်ငံများ တိုးတက်ဖွံ့ဖြိုးမှု အတွက် အာဏာသုံးစွဲရန် ကနဦးလိုအပ်သည် ဟု ဟောပြောလာသော သဘောတရားကို အာဏာပိုင်ဝါဒလက်သစ်ဟု အမည် ပေးလာကြသည်။ ။ တစ်ဆက်တည်းပင် အနောက်နိုင်ငံနှင့် အမေရိကန်နိုင်ငံတို့ မှ နိုင်ငံစုံကော်ပိုရေး ရှင်းကြီးများ ၏ နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု တို့ ကို အချို့က ကိုလိုနီလက်သစ်ဝါဒဟု အမည် ပေးနေကြဆဲ ဖြစ်သည်။ ။ အာဏာပိုင်လက်သစ်ဝါဒ ဆိုသော စကားကို ဖြစ်စေ၊ ကိုလိုနီလက်သစ်ဝါဒဆိုသော စကားကို ဖြစ်စေ အပြစ် တင်ရှုတ်ချသော သဘောဖြင့် သုံးနှုန်းကြခြင်း ဖြစ်၏။ ။

အထက်ဖော်ပြပါအချက်တို့ ကို ပြန်၍ ချုပ်လိုက်လျှင် အောက်ပါအတိုင်းသမူဟအမျိုးအစားတို့ ကို တွေ့ ရှိရ မည် ဖြစ်ပါသည်။ ။

(၁)အရင်းရှင်မှ ကောင်းနိုးရာရာ၊ ဆိုရှယ်လစ်မှ ကောင်းနိုးရာရာ ပေါင်းစပ်ပေးသော သမူဟ။

(၂)လစ်ဘရယ်ဝါဒနှင့် ဆိုရှယ်လစ်ဝါဒ ပေါင်းစပ်ပေးသော သမူဟ။

(၃)ဆိုရှယ်လစ်စနစ်နှင့် ဈေးကွက်စီးပွားရေး စနစ် ပေါင်းစပ်သော သမူဟ။

(၄)တတိယကမ္ဘာလမ်း။

(၅)အာဏာပိုင်စနစ်နှင့် ဈေးကွက်စီးပွားရေး ပေါင်းစပ်ပေးသော သမူဟ။

ပြန်လည်၍ သုံးသပ်ကြည့်လျှင် သမူဟတို့ သည် အရှည်တည်တံ့ကြသည် မဟုတ်၊ တကယ့် အခြေအနေတို့ ၏ ရိုက်ပုတ်ခတ်မှု ကြောင့် တစ်ခုပြီးတစ်ခု ပြိုလဲခဲ့ကြသည် ကိုသာ တွေ့ရမည် ။ ခဏတဖြုတ်သက်သာရာ သက်သာကြောင်းအတွက်လောက်သာ သမူဟတို့ သည် ယာယီ ဖြစ်ထွန်းသည် ။ တစ်ကမ္ဘာလုံးနှင့် ခြုံ၍ ၊ ငုံ၍ အစားထိုးစရာ ရွေးချယ်စရာ နည်းလမ်းပုံစံအ ဖြစ်မှုကား ပင်ရင်းဗီဇအင်အား တန်ခိုးမရှိသဖြင့် မက်မောအားကျလောက်သည် မဟုတ်ဟု စိတ်ချ၊ လက်ချ ကောက်ချက်ချနိုင်ပါသည် ။

အတွေးအမြင် (၉၁)

ဇွန် ၁၉၉၃။

ပရိဂျက်လျင်သမိုင်း

ပြင်သစ် ဖြစ်တည်မှုဝါဒ၌ (ဖြစ်သည်) to be ထက် (ဖြစ်လာရန်) to become သည် ပို၍ အရေး ကြီးပေသည် ။ နောင် ဖြစ်လာရန်အတွက် ကြိုးပမ်းချက်တို့ သည် ပစ္စုပ္ပန်၌ ဘာ ဖြစ်နေသနည်းဆိုသော အချက် ထက် လူတို့ ကို အသွင်လက္ခဏာများ ပို၍ ဖန်တီးပေးပါသည် ။

ဥပမာ ကျောင်းသား တစ်ယောက် သည် အင်ဂျင်နီယာ ဖြစ်လာရန် ရည်မှန်းချက်ထား၏ ။ သူ့ကိုကြည့်ရာတွင် လက်ငင်းအခြေ ဖြစ်သော ကျောင်းသားအ ဖြစ်ထက် ဖြစ်လာရန် ရည်ရွယ်သည့် အင်ဂျင်နီယာအ ဖြစ်ပါ ပေါင်းစပ်ပြီး (ကျောင်းသားအင်ဂျင်နီယာ) အတွဲ အ ဖြစ် ကြည့်အ ပ်၏ ။ ကျောင်းသားအနေအားဖြင့် အင်ဂျင်နီယာ ဖြစ်လာရန် ကြိုးပမ်း မှု အဖုံဖုံတို့ သည် သူ့လက်ငင်းဘဝကို ဖန်တီးပါလိမ့်မည် ။ သြဇာညောင်းပါလိမ့်မည် ။ ဝိသေသများ ပေါ်စေလိမ့်မည် ။

(ဖြစ်လာရန်) ရည်မှန်းချက်နှင့် ဤရည်မှန်းချက်အတွက် ကြိုးပမ်းမှု အစီအစဉ်အားလုံးတို့ ကိုခြုံ၍ ဖြစ်တည်မှု ဝါဒက ပရိဂျက်ဟု ခေါ်သည် ။ အဓိပ္ပါယ်အဆက်အစပ်နှင့် ပြောလျှင် လူ၏ ဘဝနှင့် လောက လက္ခဏာသွင်ပြင်တို့ ကို ပြဋ္ဌာန်းခြင်း ဖြစ်လေသည် ။ ပရိဂျက်က ပေါ်လွင်ထင်ရှားစေသည် ။ ပရိဂျက်က မီးမောင်းထိုးပြသည် ။ ဤနေရာ၌ ပရိဂျက် မရှိသော သူများ လည်း ရှိနိုင်ကောင်းသည် ။ တစ်ခုမက ပရိဂျက်တွေ့ ရှိသူများ လည်း ရှိတတ်သည် ။ အကြောင်း မဟုတ်ပါ။ ပရိဂျက်ရှိသည် ဆိုသော အချက်သာ အရေး ကြီးပါသည် ။

ဖော်ပြပါ ဒဿနကို ယူ၍ အ ချို့သေ ၁ ပညာရှင်တို့ က လူအဖွဲ့အစည်းကို ဟပ်ကြည့်ကြသည် ။ ဤဒဿနကို ရှုထောင့်တစ်ခုအ ဖြစ် အသုံးပြုပြီး နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံ၏ အခြေကို သုံးသပ်ကြည့်ကြသည် ။

လူ့အဖွဲ့အစည်းတစ်ရပ်၌ ဖြစ်စေ၊ တိုင်းပြည်တစ်ပြည်၌ ဖြစ်စေ ပရိဂျက် သဘောရှိသည် ။ ဤသို့ ရှိရာ၌ တစ်ခုမကလည်း ပရိဂျက်တွေ ရှိနိုင်သည် ။ ပရိဂျက်တွေ လည်း ရှုပ်ထွေးနေနိုင်သည် ။

သို့ ဖြစ်လျှင် မည် သို့ သော ပရိဂျက်တွေ ရှိကြသနည်း။ ဤပရိဂျက် တို့ ကို မည် သို့ ထူထောင်ကြသနည်း။ မည် သို့ ဖော်ထုတ်နေကြသနည်း ။ ဤပရိဂျက်တို့ ကို မည် သို့ ရှာဖွေတွေ့ရှိကြသနည်း။

သာဓကအားဖြင့် အမေရိကန်ကို ကြည့်သည် ။ အမေရိကန်နိုင်ငံသည် ၁၉၈၉ခုနှစ် မှ စ၍ ယနေ့ တိုင်အောင် ကုန်ပစ္စည်းတို့ ကို အမြောက် အမြားထုတ်လုပ်ပြီး တစ်ဝတပြစားသုံးရန် ဦးတည်ခဲ့သည် ။ ဤအချက် သည် ပင် အမေရိကန်နိုင်ငံ၏ ဗဟိုပရိဂျက် ဖြစ်ခဲ့သည် ။ ပြဿနာမှာ ဤပရိဂျက်ကို မည် သူက (သို့ တည်းမဟုတ်) မည် သည့် အဖွဲ့အစည်း က ကမကထပြု၍ ချမှတ်ခဲ့ပါသနည်း။

ကုန်ပစ္စည်းတွေ အများ အပြားထုတ်လုပ်ရန်နှင့် တဝတပြစားသုံးရန်ဆိုသော ရည်မှန်းချက်ကို အစိုးရက ပြဋ္ဌာန်းခဲ့သည့် မဟုတ်ပေ။ တည်ရုံ့နေ သေ ၁ စီးပွားရေး စနစ်နှင့် အခြေအနေတို့ က သူ့သဘောသူဆောင်ကြပြီး ပရိဂျက် ရုပ်လုံးပေါ်လာခြင်း ဖြစ်ပေသည် ။ ယခုအချိန်၌ ဤပရိဂျက်သည် အကြီးအကျယ်စိန်ခေါ်ခံရလေပြီ။ ပရိဂျက်အသစ် များ ကို အဆိုပြုလျက်ရှိကြ၏ ။ ပြည်သူ့ထင်မြင်ချက်မှတ်ယူသော အဖွဲ့များ က အမေရိကန်နိုင်ငံသည် လည်းကောင်း၊ အမေရိကန် လူထုသည် လည်းကောင်း ရှေ့၌ ဘာ ဖြစ်ထိုက်သနည်း၊ ဘာတွေ ကို ဦးစားပေးလိုသနည်း စသည့်ဖြင့် ပုစ္ဆာများ ထုတ်မေးကြသည် ။ တိုင်းပြည်အနေနှင့် သော့ လည်းကောင်း၊ လူတွေ အနေဖြင့် သော့ လည်းကောင်း ရည်မှန်းသည့် ပရိဂျက်တို့ ကို မေးမြန်းသည့်သဘော ဖြစ်ပေသ

ည် ။ ဖြစ်လာရန်ကို မေးခြင်း ဖြစ်၏ ။

ဤကိစ္စနှင့် ပတ်သက်၍ အရှေ့အလယ်ပိုင်းဒေသရှိ နိုင်ငံတို့ မှ ပရိဂျက်တို့ သည် တစ်မျိုးတစ်ဖုံထူးခြားပါလိမ့်မည် ။ အာရှနိုင်ငံအသီးသီးတို့ က (ဖြစ်လာရန်)ဘက်ရှေ့ရှုသော ပရိဂျက်တို့ သည် လည်း သူ့မူသူ့ဟန် သူ့ အခြေ အနေနှင့် တစ်မျိုးစီ ဖြစ်ပါလိမ့်မည် ။ မည် သို့ ပင် ဖြစ်စေ၊ အသေအချာပေါ်ထင်လာသော အချက်တစ်ချက်သည် ကား နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံ ပရိဂျက်သို့ တည်းမဟုတ် ပရိဂျက်များ ကို တရားသေ အိုင်ဒီအိုလိုဂျီကို အခြေခံ၍ အာဏာရှင်နည်းဖြင့် ချမှတ်ပေးမှု သည် ခေတ်တိမ်သွားခြင်း ပင် ဖြစ်ပေသည် ။ အချို့နိုင်ငံတို့ တွင် ပရိဂျက်ပျောက်နေသည် ။ အချို့နိုင်ငံတို့ တွင် ပရိဂျက်တွေ ရှုပ်ထွေးနေသည် ။ ပုံပန်း အတိအကျ ဖမ်းရခက်နေသည် ။ ထားပါတော့။

ပညာရှင်တို့ က ကိုင်တွယ်သော အခြားပြဿနာတစ်ရပ်မှာ ရာသက် ပန်ဇကန်မဲ့မှု အကျဉ်းအကျပ်နှင့် တင်းမာမှု တို့ အကြောင်းပင် ဖြစ်ပေသည် ။ အဆိုးမြင်လွန်းသည် ဟု လည်း ယိုးစွပ်နိုင်ပါသည် ။ ဤပညာရှင် တို့ က အနာဂတ်သည် အမြဲတမ်းအားဖြင့် မရေမရာ မသေချာသော အခြေထဲရှိနေတော့သည် ။ ဘာကိုမျှ ဇကန်ဇက ဒိဌ ပြောနိုင်ဖွယ်ရာမရှိ ။ ထို့အပြင် တင်းမာမှု နှင့် အကျပ်အတည်းတို့ နှင့် အစဉ်နပန်းလုံးနေရဦးမည် ဟု လည်း ဆိုကြသည် ။ ထို့ကြောင့် ပစ္စုပ္ပန်နှင့် အနာဂတ်တို့ သည် တိုင်းပြည်အသီးသီး၏ အဆောက်အအုံနှင့် စနစ်တို့ ကို အဆိုပါအခြင်း အရာတို့ ၏ ဒဏ်တို့ မှ ခံနိုင်ရည်ရှိမရှိ အစဉ်အမြဲ စမ်းသပ်နေမည်သာ ဖြစ်သည် ဟု ဟောကိန်းထုတ်ထားကြပေသည် ။

ငလျင်ကြောတွင် ရောက်ရှိနေသော တိုက်တာအဆောက်အအုံတို့ သည် ငလျင်ဒဏ်ကို ခံနိုင်ရည်ရှိမရှိ အမြဲတမ်းစစ်ဆေးနေရန် လိုအပ်သကဲ့

သို့ တိုင်းပြည်အသီးသီးသည် လည်း ဆိုခဲ့ပါ မရေရာမှု တင်းမာမှု နှင့် အကျဉ်း အကျပ်တို့ ၏ ဒဏ်ကို ခံနိုင်ရည်ရှိမရှိ။ မိမိ မှီတည်ရာ အဆောက်အအုံနှင့် စနစ်တို့ ကို မျက်ခြည်မပြတ် စစ်ဆေးကြည့် ရှာရာသည် ဟု သတိပေးထားကြပါသည်။ ။ ထို့အပြင် ငလျင်ဒဏ်ခံနိုင်ရည်စွမ်းကို စစ်ဆေးရာ၌ ငလျင် ဖြစ်နိုင်မည်၊ ကာလနှင့် ငလျင်အရှိန်အဟု န်တို့ ကိုလည်း ကြိုတင်တွက်ဆထားနိုင်ရန် လိုအပ်သကဲ့သို့ နိုင်ငံကိစ္စတွင် လည်း အလားတူ သဘောမျိုးလိုအပ်သည် ဟု ပြောကြပါသည်။ ။ အဆောက်အအုံနှင့် စနစ်တို့ ဆိုရာ၌ လူမှု ရေး၊ စီးပွားရေး၊ နိုင်ငံရေး၊ ယဉ်ကျေးမှု စသည်တို့ အစုံအပါဝင်ကုန်သည်။ ။ ဖော်ပြခဲ့ပါအနာဂတ်ကို မျက်မှောက်ပြု၍ ပြုပြင်သင့်ရာ တို့ ကို ပြုပြင်နေရန် လိုအပ်လှသည်။ ။

ယခုတလော ပညာရှင်တို့ ၏ အတွေး အခေါ် အရေး အသားတို့ တွင် အတိတ်နှင့် သင့်မြတ်အောင် ပြုမှု မှု ဆို သော စကားရပ်ကို အတော် တွေ့ ရသည်။ ။ အချို့က ဤစကားရပ်ကို အဓိပ္ပာယ်ကောင်းကောင်း နှင့် သုံးသည်။ ။ အချို့က အပြစ်တင်သော လေဖြင့် အသုံးပြုသည်။ ။ အထူးသဖြင့် ဆိုဗီယက်ယူနီယံကြီး ပြိုကျသွားပြီးသည့်နောက်တွင် ဤစကားရပ်သည် တွင် ကျယ်လာသည်။ ။ ဆိုဗီယက်ယူနီယံဟောင်း၏ အချို့သော နိုင်ငံတို့ မှ ခေါင်းဆောင်တို့ သည် ရုတ်ခြည်းဆိုသလို မမျှော်လင့်ဘဲ စနစ်ဟောင်း ခေတ်ဟောင်းအပြောင်းအလဲ ဖြစ်သွားစေကာမူ မိမိရည်တည်ရသော အနေ အထားကို အတိတ်၏ အဆက်လိုလို ပြောကြသည်။ ။ အတိတ်ကို တစ်နည်းမဟုတ်တစ်နည်း ကာကွယ်ကြခြင်း ဖြစ်ပေသည်။ ။ သို့ ရာတွင် အတိတ်နှင့် သင့်မြတ်ရန်ကိစ္စမှာ များစွာ သော အခြေအနေတို့ တွင် ကြီးစွာ သော အခက်အခဲများ ရှိ၏။ ပြောသလောက်မလွယ်လှပေ။ ဆိုခဲ့ပါအတိုင်း အတိတ်နှင့် သင့်မြတ်အောင် ပြောဆိုမှုတို့ သည် သမိုင်း အသိစိတ်ကို ကောင်းသည် ဖြစ်စေ၊ ဆိုးသည် ဖြစ်စေ၊

နှိုးဆွပေးရာ ရောက်သည် ဟု အချို့ပညာရှင်တို့ က ထင်မြင်ချက် ပေးကြ၏။ အချို့ကမူ ဤအခြင်းအရာသည် ခေတ်၏ ဝေဒနာတစ်ခုဟု သတ်မှတ်ကြသည်။ ကွန်ဆာဗေးတစ်ဟု အမည် ပေးသည်။

အထက်တွင် (ဖြစ်သည်) ထက် (ဖြစ်လာရန်) သည် ပို၍ အရေး ပါ အရာရောက်သည့်ဟု တင်ပြခဲ့သည်။

ဤကိစ္စနှင့် စပ်လျဉ်း၍ အချက်တစ်ချက်ကို ဖြည့်စွက်ဖော်ပြလိုပါ၏ ။ (ဖြစ်လာရန်) သည် ပရိဂျက် ဖြစ်ကြောင်း သိပြီး ဖြစ်ပါလိမ့်မည် ။ ဤ ပရိဂျက်ကို ထူထောင်ရာ၌ သမိုင်းနောက်ခံလိုပေသည် ။ ဤနေရာ၌ သမိုင်းနောက်ခံကို လိုချင်သလောက် စိတ်ပိုင်းယူမလား။ (သို့ တည်းမဟုတ်) တစ်ခုလုံးကို သိမ်းကြိုးယူမလားဆိုသော ပုစ္ဆာသည် မေးစရာအဖြစ် ထွက်လာပေသည် ။ ပညာရှင်တစ်ဦးက အလုံးစုံသမိုင်းကို နောက်ခံထား၍ ပရိဂျက်ကို ခြယ်မှု န်းပြသင့် သည် ဟု စဉ်းစားသင့်ကြောင်း အဆိုပြုပါသည်။

အတွေးအမြင် (၉၂)

ဇူလိုင် ၁၉၉၃။

*

သရဖူဆောင်းနေသော ဖြစ်ရပ်ကြီးနှစ် ရပ်

မျက်မှော က်ခေတ် နိုင်ငံတကာအခြေအနေကို နှိုက်နှိုက်ချွတ်ချွတ် သုံးသပ်ကြည့်လျှင် အ ဖြစ်အပျက်ကြီး နှစ် ရပ်သည် သမိုင်း၌ မကြုံစဖူးအောင် ထူးထူးခြားခြားပူးတွဲ ဖြစ်ထွန်းနေသည် ကို တွေ့ ရမည် ။

ဤအ ဖြစ်အပျက်ကြီးနှစ် ရပ်အနက် ပထမအ ဖြစ်အပျက်ကြီးမှာ စီးပွားရေး နှင့် လူမှု ရေး စနစ်ကြီးတစ်ရပ် ပြိုကျပျက်စီးသွားခြင်း၊ ပြိုကျပျက်စီးနေခြင်း ဖြစ်သည်။ တိတိကျကျ နာမည် နှင့် ဖော်လှင် ဆိုရှယ်လစ် စနစ် ဖြစ်သည်။ ဒုတိယအ ဖြစ်အပျက်ကြီးမှာ နိုင်ငံနှင့် နိုင်ငံတော်အချို့ ပြိုကွဲသွားခြင်း၊ ပြိုကွဲနေခြင်း ဖြစ်သည်။

နိုင်ငံနှင့် နိုင်ငံတော် များ ပြိုကွဲခြင်းတို့ သည် သမိုင်းတစ်လျှောက်၌ မကြာခဏ ဖြစ်ပျက်ခဲ့ဖူးသည်။ သမိုင်း၌ မကြုံဖူးသည့်အရာမဟုတ်ဟု ဧကန်ဒိဋ္ဌဆိုနိုင်သည်။ အင်ပါယာတွေ ပြိုကွဲခဲ့သည်။ နိုင်ငံနှင့် နိုင်ငံတော် တွေ ပြိုကွဲခဲ့ သည်။ နိုင်ငံသစ်တွေ ပေါ်ထွန်းခဲ့သည်။ နိုင်ငံတော် သစ်တွေ ပေါ်ထွန်းခဲ့သည်။ ထို့ကြောင့် နိုင်ငံနှင့် နိုင်ငံတော် များ ပြိုကွဲမှု နှင့် နိုင်ငံသစ်နှင့် နိုင်ငံတော် သစ်များ ပေါ်ထွန်းမှု တို့ သည် သမိုင်းအတွေ အကြုံအရင့်အမာရှိသော ဖြစ်ရပ်ကြီး များ ဖြစ်သည် ဟု ယူဆနိုင်သည်။

စနစ်ပြိုကျမှု ကား မျက်မှော က်ခေတ်၏ ဧရာမထူးခြားမှု ဟု ဆိုရမည်။ သမိုင်း၌ မ ဖြစ်ခဲ့ဖူးသော အခြင်းအရာကြီး ဟု ဆိုသော် ဆိုနိုင်သည်။ ဤကိစ္စနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ပဒေသရာဇ်စနစ် ပြိုကျခဲ့မှု ကို လက်ညှိုးထိုးပြကာ ယခုဆိုရှယ်လစ် စနစ် ပြိုကျမှု ကို ဒုတိယပြိုကျမှု အ ဖြစ် သုံးသပ်မည် ဆိုလျှင် ဖြစ်နိုင်သည်။ သို့ သော် သဘောတရားအရ မျှော်လင့်ချက်မှာ တစ်မျိုး ဖြစ်၏။ အရင်းရှင်စနစ်သာ ပြိုကျလိမ့်မည် ဟု မျှော်လင့်ခဲ့ကြသည်။ တကယ်ပြိုကျသည် က ဆိုရှယ်လစ်စနစ် ဖြစ်သည်။

အသို့ ပင်ရှိစေ၊ ပဒေသရာဇ် ပြိုကျမှု နှင့် ယခုဆိုရှယ်လစ်စနစ် ပြိုကျမှု တို့ ကို မျဉ်းပြိုင်ဆွဲ၍ နှိုင်းယှဉ်ခြင်းကား မပြုအပ်ဟု ထင်သည်။ မှာ သည် ဟု ထင်သည်။ အဘယ်ကြောင့် ဆိုသော

အခြေခံတရားကိုယ်များ ကွဲပြားခြားနားသော ကြောင့် ဖြစ်သည် ။
အကြောင်းတရား၊ အကျိုးတရားတွေ ခြားနားသော ကြောင့် ဖြစ်သည် ။
ထို့ကြောင့် မျက်မှော က်ခေတ်ရှိ စနစ်တစ်ရပ် ပြုကျမှု သည် သမိုင်း၌
တွေ့ကြုံဖူးခြင်း မရှိသော ၊ သမိုင်း၌ အစဉ်အလာမရှိသော ၊ မျှော်လင့်
ထားမှု မရှိသော ဖြစ်ရပ်ကြီးအ ဖြစ် ရှုမြင်သုံးသပ်သည် က ပို၍
ဆီလျော်မှန်ကန်လိမ့်မည် ဟု တွက်ဆမိသည် ။

မည် သို့ ပင်ဆိုစေ၊ အထက်ဖော်ပြပါ ဖြစ်ရပ်ကြီးနှစ် ရပ်နှင့် ပတ်သ
က်၍ ဝေါဟာရအသုံးအနှုန်း တို့ သည် စဉ်းစားစရာများ ပေါ်ပေါက်စေ
သည် ကား အမှန်ပင် ဖြစ်သည် ။ အချို့က အထက်ဖော်ပြပါ ဖြစ်ရပ်ကြီး
နှစ် ခု ဒွန်တွဲ ပေါ် ပေါက်နေခြင်းကို မျဉ်းပြိုင် ဖြစ်ပေါ်မှု နှစ် ရပ်အ ဖြစ်
ယူဆပြီး ဤသည် နှင့် အညီ ဝေါဟာရကို သုံးစွဲသည် ။ အချို့က စုံတွဲ ဟု
မြင်သည် ။

ဤ ဖြစ်ရပ်ကြီးနှစ် ရပ်သည် မမျှော်လင့်နိုင်လောက်အောင် တိုတော
င်းလှသော ကာလအတွင်း ၊ ရှေ့ဆင့် နောက်ဆင့် အလွန် လျင်မြန်စွာ ဖြ
စ်ပျက်ကြသည် ကို အထောက်အထားပြု၍ ကာလအတောင့်ထဲ ဖြတ်သိ
ပ်ထည့်ခြင်း၊ ပမာသုံးသပ်ပြောဆိုသည့်လည်း ရှိသည် ။ ဆေးတောင့်တ
စ်တောင့်ထဲကို အလွန် အစွမ်းထက်သော ဆေးမှု နဲ့ များ ဖြတ် သိပ်ထည့်
ထားဘိသကဲ့သို့ နှိုင်းယှဉ်ပြောကြသည် ။

ဤနေရာ၌ ပြန်လည်ထူထောင်ရေး ဆိုသော စကားရပ်သည် မလွဲမ
ရှောင်သာပေါ်လာသည် ။ ဤစကားကို မသုံးမ ဖြစ် သုံးစွဲလာကြရသည်
။ သို့ သော ၊ ဤစကားကို သာမန်နားလည်နေကျ အဓိပ္ပာယ်နှင့်
သုံးစွဲပြောဆိုကြသည် ကားမဟုတ်။ အဓိပ္ပာယ်သစ်၊ အမြင်သစ်၊ ရှုထောင့်
အသစ်တို့ ဖြင့် ပြောဆိုလာကြခြင်း ဖြစ်သည် ။

ပြိုကွဲသွားသော နိုင်ငံတို့ မှ ကျန်ရစ်သော လက်ကျန်ဒေသတို့ ၌ လည်းကောင်း၊ (ဤဒေသတို့ သည် နိုင်ငံ သစ်နှင့် နိုင်ငံတော် သစ်တို့ လည်း ဖြစ်နိုင်သည်။) စီးပွားရေး ၊ လူမှု ရေး စနစ် ပြိုကျသွားသော နိုင်ငံနှင့် ဒေသ တို့ ၌ လည်းကောင်း စီးပွားရေး များ အလျင်အမြန် ပြန်လည်ထူထောင်ရန် လိုအပ်သည် မှာ အထင်အရှား ဖြစ်သည်။ ။

ဤကိစ္စနှင့် ပတ်သက်၍ အချို့နိုင်ငံတို့ က အဆိုးထဲက အကောင်းတွေ့ကြသည်။ ။ အကြောင်းကြောင်းကြောင့် နိုင်ငံနှင့် နိုင်ငံတော် ပြိုကွဲသွားစေကာမူ လူမှု ရေး ၊ စီးပွားရေး စနစ်ကား မပြို။ ။ မူရင်းအတိုင်းရှိသည်။ ။ မြင်ကြသည့်အတိုင်း အချို့နိုင်ငံတို့ မှာ မူ (ဥပမာ-ဆိုဗီယက်ယူနီယံနှင့် ယူဂိုစလားဗီးယား) နိုင်ငံနှင့် နိုင်ငံတော် များ ပြိုကွဲသည် နှင့် အတူ လူမှု ရေး နှင့် စီးပွားရေး စနစ်တို့ သည် လည်း ထက်ကြပ်မကွာ ပြိုကျပျက်စီးသွားကြသည်။ ။ ဒဏ်နှစ် ဒဏ် စုံခံကြရသော နိုင်ငံတို့ ၌ ပြန်လည်ထူထောင်ရေး ပြဿနာမှာ အထူးရှုပ်ထွေးမည် မှာ ရှင်းစရာမလိုပေ။

အသစ်ပေါ်ရမည့် နိုင်ငံနှင့် နိုင်ငံတော် ကို အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ဥပဒေစံများ နှင့် အညီသော် လည်းကောင်း၊ နိုင်ငံတစ်ရပ်၌ ရှိအပ်သော အခြေခံဥပဒေစံများ နှင့် အညီသော လည်းကောင်း အလျင်အမြန် ထူထောင်ရန် တစ်ဖက်၌ အပူတပြင်း လိုအပ်နေသော အခြေအနေတွင် အခြားတစ်ဖက်၌ လည်း ပြိုကျသွားသော လူမှု စီးပွားရေး စနစ်နေရာတွင် စနစ်သစ်ကို သွက်သွက်လက်လက် အစားထိုးရန် အလောတကြီး လိုအပ်နေပြန်သည်။ ။ စာနယ်ဇင်းတို့ မှ သုံးစွဲသော အများ သုံးစကားနှင့် ပြောရလျှင် ဈေးကွက်စီးပွားရေး ဆီသို့ ကူးပြောင်းရန် ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေး လုပ်ငန်း ဆောင်ရွက်အကောင်အထည်ဖော်ဖို့ စပါယ်ရှယ်လိုအပ်ခြင်း ဖြစ်ပေသည်။ ။

ဤနေရာ၌ “အချိန်သိပ်မရှိဘူး” ဆိုသော စကားကို အပြောအဆိုများ လာသည်။ ။ အထက်ဖော်ပြပါ ဒဏ်နှစ် ဒဏ် ကို စုံခံစားတွေ့ ကြုံရသော နိုင်ငံများ အဖို့ ရာ၌ ဤစကားသည် အလွန် မှန်လှသည်။ ။ သိကြသည့်အ တိုင်းပင် နိုင်ငံ၊ နိုင်ငံတော် နှင့် စနစ်များ ယိုင်လဲပြိုကျနေသော အချိန်တွင် များစွာ သော နိုင်ငံတို့ သည် စီးပွားရေး အရ အလွန် ဖွံ့ဖြိုး တိုးတက် နေပေသည်။ ။ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု အရှိန်အဟုန် အလွန် ပြင်းလျက် ရှိကြ သည်။ ။

ထို့ကြောင့် တွေ့ ကြုံခံစားလိုက်ရသော အနာ ရောဂါ ဒဏ်ကို တစ်ဖက်မှ ကုသရင်း၊ အခြားတစ်ဖက်၌ သူများ နိုင်ငံများ နည်းတူ စီးပွားရေး ဘက်၌ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်နိုင်ရန် အမိလိုက်ဖို့ အထူးလိုအပ်ပေသည်။ ။ အေးအေးဆေးဆေး ပေးပို့လို့ လုပ်လို့ မရ။ နှေးကွေးလို့ မ ဖြစ်။ တုံ့ဆိုင်းလျှင် လည်း ခံရမည်။ ။ တက်သုတ်ရိုက်နိုင်မှ တော် ရုံ ကျမည် ဖြစ်၏။ ။ သို့ ဖြစ် ရာ အချိန်သိပ်မရှိဘူးဟု ပြောကြသော စကားသည် သွေးထွက်အောင်မှ နံ့သည်။ ။

သမိုင်းဘီးသည် အလွန် လျင်မြန်စွာ လည်ပတ်လျက်ရှိရာ “ဟေ့-နှေး နှေး”လို့ ကိုယ်က အမိန့်ပေး၍ မရတော့ ပေ။ ကိုယ်၏ တာဝန်သည် လည်ပတ်နေသော ဘီးအရှိန်အတိုင်း ညှိနှိုင်းပြီး ပြေးလိုက်ရန်သာ ရှိတော့ ၏။ ။ ဤနေရာ၌ အကျပ်အတည်းတွေ ၊ တင်းမာမှု တွေ ၊ ရင်မောမှု တွေ တစ်ထွေးကြီးရှိလိမ့်မည်။ ။ ကိုယ့်အားကိုယ်ကိုး၍ ရမရမှာ တစ်ကဏ္ဍ ဖြစ်၏။ ။ မည် သို့ ပင်ဆိုစေ ဤအချက်တို့ သည် ပင် မျက်မှောက် နေရာ၏ သဘာဝ လက္ခဏာ ဆိုရတော့မည်။ ။

အနာဂတ်ကို မှန်းရခက်လှသည်။ ။ ဧကန်ဒိဋ္ဌ ဘာတွေ ဘာတွေ ဖြစ် လိမ့်မည် ဟု ပြောရခက်လှသည်။ ။ မရေရာ၊ မသေချာမှု က များ လှသည်။

။ ထို့ကြောင့် အရည်အချင်းနှစ် ရပ် ထွန်းထွန်းပေါက်ပေါက် လိုလာသည် ။ ပထမ အရည်အချင်းမှာ အရှည်ကိုတွေ့ ခေါ်နိုင်မှု ၊ အရှည်ကို မြော်မြင်နိုင်မှု (၀၁) အမြော်အမြင် ကြီးမားထက်မြက်မှု ဖြစ်သည် ။ ဒုတိယအရည်အချင်းမှာ ဖြစ်ပေါ်နေသော အခြေအနေတို့ ကို လက်တွေ့ ကျကျ သုံးသပ်တွေ့ ခေါ်နိုင်မှု တို့ ဖြစ်သည် ။

ဤအချက်ကို အထက်တွင် ဖော်ပြခဲ့သော ယူဆချက်တို့ နှင့် ပြန်လည်စပ်ဟပ်ကြည့်လျှင် ဤသို့ ပြောနိုင်ပါသည် ။ နိုင်ငံတော် ပြိုကွဲမှု နှင့် လူမှု စီးပွားရေး စနစ် ပြိုကွဲပျက်သုဉ်းမှု စသည့်အ ဖြစ်အပျက်ကြီးနှစ် ပါးတို့ နှင့် ရင်ဆိုင် နေရသော ဒေသ သို့ မဟုတ် နိုင်ငံတို့ တွင် အလွန် တရာမှ ရှုပ်ထွေးလှသော ပြဿနာ တို့ ကို တွေ့ကြုံနေရသည် ဖြစ်၍ ဆိုင်ရာဆိုင်ရာ တာဝန်ရှိသူတို့ သည် အဘယ်မျှ အမြော်အမြင်ကြီးဖို့ လိုကြောင်း၊ အဘယ်မျှ အမြော်အမြင်ကြီးဖို့ လိုကြောင်း၊ အဘယ်မျှ အမြော်အမြင် စူးရှထက်မြက်ဖို့ လိုကြောင်းမှာ သိသာထင်ရှားလှပါသည် ။ ဖြစ်လာသော အ ဖြစ်အပျက်တို့ ကို မိမိစိတ်ကြိုက် ခေတ်ပင်မ ရေစီးကြောင်းနှင့် အညီ ပုံသွန်းလောင်းပေးနိုင်ရန် ကြိုးပမ်းဖို့ အဘယ်မျှ လိုအပ်ကြောင်းမှာ လည်း အလွန် တရာမှ ထင်ရှားနေပါသည် ။

မျက်မှော င်ခေတ်ကို အကဲခတ်လျှင် ခေတ်သည် ပုံစံသေ အတွေ့အမြင် အယူအဆတို့ အတိုင်း ဖြစ်ပျက် နေခြင်းမဟုတ်ကြောင်းကို တွေ့နိုင်သည် ။ စင်စစ်၌ ပုံသေအတွေ့ အမြင်များ နှင့် တရားသေတို့ သည် ယိုင်လဲပြိုကျကုန်ပါသည် ။ မယိုင်မလဲ ကြံ့ကြံ့ခိုင် တောင့်တင်းခိုင်မာစွာ ရပ်တည်ရပ်တည်နေနိုင်သေးသည် ဆိုသော အတွေ့ အမြင်တို့ ဟူ၍ မရှိသလောက် ရှားပါး သွားပါပြီ။ ထို့ကြောင့် အတွေ့ အမြင်သစ်တို့ မှာ လည်း ခေတ်၏ စမ်းသပ်မှု ၊ ခေတ်၏ စိန်ခေါ်မှု တို့ ကို ခံနိုင်ရည်ရှိရပါမည် ။ ထားပါတော့။ ဤအချက်သည် သူကြမ္မာနှင့် သူ သွားမည် ကိစ္စ

ဤနေရာ၌ အဓိက ဆိုလိုသည် မှာ အတွေ့ :သစ်၊ အမြင့်သစ်၊ အယူ အဆသစ်တို့ ကို တီထွင် ဖန်တီး ကြံဆနိုင်သော ဝန်းကျင်ရှိဖို့ လိုအပ်သည် ဆိုသော အချက် ဖြစ်ပေသည်။ ။ ဤ ဝန်းကျင် ကြွယ်ဝသမျှ၊ ဤ ဝန်းကျင် သန်စွမ်းသမျှ၊ ဤဝန်းကျင် ကျယ်ပြန့်သမျှ ပေါ်မှီ၍ တည်၍ ခေတ်၏ စိန်ခေါ်မှု တို့ ကို ဖြေရှင်းနိုင်မှ သာ ရှေ့တိုးလှမ်းလို့ ရ မည် ဖြစ်၏။ ။ ခြေလှမ်းတို့ သည် ဘယ်လောက်ကျဲကျဲ၊ ဘယ်လောက်စိပ်စိပ်၊ ဘယ်လောက်မြန်မြန် ဆိုသော ပြဿနာသည် နောင်ပြဿနာ ဖြစ်ပါလိမ့်မည်

အတွေ့ :အမြင် (၉၃)

ဩဂုတ် ၁၉၉၃။

*

ပေါ်လစီဆိုင်များ

အများ နားလည်နေကျ အဓိပ္ပာယ်ကိုပြောရလျှင် ပေါ်လစီဆိုသည် မှာ မူဝါဒတို့ ကို ညွှန်းသည်။ ။ အဘိဓာန်အနက်၌ ပေါ်လစီကို နိုင်ငံရေး အသိအလိမ္မာ၊အစိုးရအတတ်ပညာ၊ အမြော်အမြင် ဆင်ခြင်သော အပြုအမူ ၊ အစိုးရနှင့် ပါတီ လုပ်ငန်းစဉ်စသည် ဖြင့် ဟောသည်။ ။

အားလုံး ခြုံငုံပြီး စကားလုံးအနည်းငယ်နှင့် ချုပ်လိုက်လျှင် ပေါ်လစီဆိုသည် မှာ အတွေ့ :အမြင် အယူအဆတို့ ပင် ဖြစ်သည်။ ။ ထို့ကြောင့် ပေါ်လစီဆိုင်ဆိုသည် မှာ အတွေ့ :အမြင် အယူအဆတို့ ကို ရောင် :ချ

သော ဆိုင် ဟု နားလည် အပ်သည် ။ အိုင်ဒီယာ တွေ ရောင် :သော ဆိုင် ဖြစ်သည် ။

ဆိုင်လို့ ဆိုလိုက်သော ကြောင့် မှန်မီရီတို့ တွင် ပစ္စည်းများ ခင်းကျင်း ၍ ရောင် :ချနေသော ဆိုင်ခန်း (သို့မဟုတ်) အဆောက်အအုံဟု မျက်စိ ထဲ တန်းမမြင်မိဖို့ ရာ အရေး ကြီးသည် ။ ဤဆောင်းပါး၌ (ဆိုင်) ဆို သော စကားလုံးကို ပရိယာယ်ဖြင့် သုံးစွဲထား ခြင်းသာ ဖြစ်သည် ။ လုံး ကောက် အဓိပ္ပာယ်အတိုင်း အပြည့်အဝ မဆိုလို။ တစ်စိတ် တစ်ဒေသ သာ ရည်ညွှန်းသည် ။

ယခုအခါ အတွေ့ :အမြင် အယူအဆတို့ကို ရောင် :ချကြသည် ။ ငွေကြေးနှင့် ဖြစ်ချင် ဖြစ်မည် ။ သို့ ဖြစ် ရာ အတွေ့ :အမြင် အယူအဆ တို့ အတွက်လည်း ဈေးကွက်ရှိလာသည် ။ ဈေးခင်း ရှိလာသည် ။ ဝယ် သူတို့ သည် တစ်ဦး ချင်းလည်း ဖြစ်မည် ။ အဖွဲ့အစည်းတစ်ခုခုလည်း ဖြစ်မည် ။ အစိုးရလည်း ဖြစ်မည် ။ ပြည်တွင်း :ကလည်း ဖြစ်မည် ။ ပြည်ပ မှ လည်း ဖြစ်မည် ။ အခြေအနေ လိုက်၍ ဖြစ်မည် ။

ပေါ်လစီ ရောင် :သူတို့ သည် တစ်ဦးချင်းလည်း ဖြစ်မည် ။ အစုအဝေးလည်း ဖြစ်မည် ။ အဖွဲ့အစည်း လည်း ဖြစ်မည် ။ ငွေကြေးထောက်ပံ့မှု ပုံသဏ္ဌာန်မှာ လည်း အမျိုးမျိုးရှိနိုင်သည် ။

အတွေ့ :အမြင် အယူအဆတို့ ကို ရောင် :သော ဌာနကို ခန့် လိုသော သဘောဖြင့် ပေါ်လစီဆိုင်ဟု အမည် ပေးလိုက် ခြင်းလည်း ဖြစ်တန်ရာ သည် ။ ဤဆိုင်တို့ နှင့် ပတ်သက်၍ ပညာတတ်အသိုင်းအဝိုင်း၊ အစိုးရ အသိုင်းအဝိုင်းတို့ ကြား၌ ခေတ်စားအသုံးများ နေ သော ဝေါဟာရမှာ ပေါ်လစီ ပြုစုလေ့လာရေး ဟူ၍ ဖြစ်သည် ။ အချို့က မဟာဗျူဟာ လေ့ လာရေး ဟု ခေါ်ကြသည် ။ အချို့က အတွေ့ :စည်ကြီး ဟု အမည်

ပေးကြသည်။ အချို့က ဖောင်ဒေးရှင်းဟု ကင်ပွန်းတပ်ကြသည်။

မည်သို့ပင်ဆိုစေ ဖော်ပြပါ ဆိုင်တို့ကို ဖွင့်လှစ်မည် သူတို့မှာ တတ်သိပညာရှင်များ ဟု ခေါ်ဆိုအပ်သော ပညာတတ်တို့ ပင် ဖြစ်ပေသည်။ ပညာတတ်တွေကပဲ အတွေ့အမြင် အယူအဆတို့ကို ဖန်တီးမွေးထုတ်နိုင်သည် မဟုတ်ပါလော။

ပညာတတ်များ ပီပီ သာမန် နားလည်နေကျ အမျိုးအစား ပိုင်းခြားမှုကိုပင် ဆံခြည်မျှင်ကို ထပ်မံစိတ်ခွဲသကဲ့သို့ ပညာကိုလည်း ထပ်မံစိတ်ခွဲကြသည်။ ပညာဟူသည် ဂိဇ္ဇာ ဖြစ်ချင် ဖြစ်၊ သို့မဟုတ် သိပ္ပံ ဖြစ်ချင် ဖြစ်၊ ဤသို့ အားဖြင့် သမားရိုးကျ နားလည်ခဲ့ကြသည်။ နောက်ပိုင်း သိပ္ပံကို ထပ်မံစိတ်ခွဲခဲ့ကြသည်။ သဘာဝ သိပ္ပံပညာနှင့် လူမှု သိပ္ပံတို့ ဟူ၍။

အထက်ဖော်ပြပါ ပေါ်လစီဆိုင်ပိုင်ရှင်တို့သည် ပြောလစီကိုလည်း ပညာတစ်ရပ်အဖြစ် သတ်မှတ်ကြသည်။ သို့သော် သူတို့ပေါ်လစီပညာသည် ဂိဇ္ဇာလည်း မဟုတ်။ သိပ္ပံလည်း မမည်။ လူမှု သိပ္ပံပညာလည်း မဟုတ်။ သိခြားပညာရပ်ဟု ဆိုကြသည်။ သို့သော် ပေါ်လစီပညာသည် အခြားပညာရပ်တို့၏ နယ်နိမိတ်တိုင်းနှင့် ထိစပ်နေသည် ဟူ၍ ကြေညာသည်။

ပေါ်လစီပညာရှင်တို့ကိုပင် နှစ်မျိုးနှစ်စား ခွဲခြားကြပြန်သေး၏။ ပထမ အမျိုးအစားမှာ အတွေ့အမြင် အယူအဆတို့ကို လွတ်လွတ်လပ်လပ် ဆင်ခြင်ကြံဆသူများ ဖြစ်သည်။ ဒုတိယအမျိုးအစားမှာ စိတ်တွက်ပညာရှင်များ စိတ်တွက်ကျွမ်းကျင်သူများ ဖြစ်ကြသည်။ စိတ်တွက်ပညာရှင်များဆိုသည်မှာ လက်မှု စက်မှု အတတ်ပညာရှင်များကဲ့သို့ပင် အနှစ်သာရအားဖြင့် လက်တွေ့ ရည်မှန်းချက်များ အကောင်အထည်

ပေါ်ပေါက်စေရန် အလို့ငှာ ထက်မြက်သော အကြံဉာဏ်၊ ထက်မြက်သော အတွေ့အမြင်နှင့် အယူအဆတို့ကို ဖန်တီးမွေးထုတ်သူများကို ခေါ်ဆိုသည် ဟု သတ်မှတ်ကြသည်။ လက်တွေ့ပိုင်းနှင့် ဆိုင်သည်။

စင်စစ်၌ ဤသတ်မှတ်ချက်သည် နားလည်လောက်သည်။ ပေါ်လစီဆိုသည်မှာ လက်တွေ့အကောင်အထည်ဖော်ရသော လုပ်ငန်းစဉ်ဖြစ်၍ လက်တွေ့ပါသော အတွေ့အမြင် အယူအဆနှင့် အကြံဉာဏ်တို့ကို ပေးရသော အပိုင်းမှ တာဝန်ယူသူများကို စိတ်ကွက်ပညာရှင်များ ဟု ခေါ်ဆိုသတ်မှတ်သည်မှာ မမှားဟု ပြောနိုင်သည်။

မည်သို့ပင်ဆိုစေ၊ အငြင်းပွားစရာ တစ်ချက်တော့ ပေါ်လာသည်။ ဤသည်မှာ ပေါ်လစီသည် အိုင်ဒီအိုလိုဂျီခေါ် ဝါဒတစ်ခုခုကို အခြေခံသင့်မသင့်ဟူ၍ ဖြစ်သည်။ တစ်နည်းပြောလျှင် ပေါ်လစီ ပြုစုလေ့လာသူတို့သည် အိုင်ဒီအိုလိုဂျီကို ပစ်ပယ်လျစ်လျူရှုလို့ငှာ ထိုက်မထိုက်ဟူ၍ ဖြစ်သည်။ ဤကိစ္စနှင့် ပတ်သက်၍ ပြောကြစတမ်းဆိုလျှင် အိုင်ဒီအိုလိုဂျီနှင့် ပေါ်လစီဆက်စပ်မှု ကိစ္စကို သမိုင်းနှင့် ချီ၍ ပြောကြရလိမ့်မည်။ အများကြီးလည်း ပြောကြသည်။

နောက်ပိုင်း၌ ပညာရှင်တစ်ဦးက ပေါ်လစီပညာတွင် အိုင်ဒီအိုလိုဂျီကင်းရန် အဆိုပြုပြောဆိုလာသည်။ သူ၏အဆိုပြုချက်၌ ပင် အိုင်ဒီအိုလိုဂျီမကင်းဟု ယူဆကြသလားမသိ။ သူ၏တင်ပြချက်ကို အိုင်ဒီအိုလိုဂျီမဲ့ အိုင်ဒီအိုလိုဂျီဟု အမည်ပိုင်းပေးကြသည်။ အမေရိကန်နိုင်ငံတွင် အထက်ဖော်ပြပါ ပေါ်လစီဆိုင်တို့ကို လစ်ဘရယ်ဆိုင်ဟူ၍လည်းကောင်း၊ နိုင်ငံရေးအရောင်လိုက်ပြီး ဆိုင်းဘုတ်တပ် ရည်ညွှန်းနေကြသည်ကို ထောက်ရှု၍ ပေါ်လစီသည် အိုင်ဒီအိုလိုဂျီနှင့် ကင်း၍ မရဟု ဆိုရမည်လက္ခဏာ ရှိနေသည်။

သို့သော် ယနေ့ကမ္ဘာ၌ အိုင်ဒီအိုလိုဂျီတွေ ကျဆုံးနေချိန်၊အိုင်ဒီအိုလိုဂျီတွေ ရှုပ်ထွေး နေချိန်၊ အိုင်ဒီအိုလိုဂျီကို အခြေခံပြီး ပေါ်လစီတွေ ကို ဖန်တီးမွေးထုတ်လျှင် အလွန် အန္တရာယ်ကြီးသည် ဟု ယူဆသူများ ပေါ်လာသည် ။ ၎င်းတို့ က တစ်မျိုးတစ်ဖုံ ပြောလာသည် ။ (ဤအကြောင်း နောက်ပိုင်းရှင်းပြပါမည်)

ထို့အပြင် သီအိုရီ ပြဿနာကလည်း ရှိသေးသည် ။ ပေါ်လစီဆိုသည်မှာ သီအိုရီက မွေးထုတ်ခြင်း ဖြစ်သည် ။ သီအိုရီ၏ အလင်းရောင် ဖြင့် ပေါ်လစီကို ဖော်ထုတ်ရသည် ။ ပျိုးထောင်ရသည် ။ ခက်နေသည် က မျက်မှော က်ကာလ၍ သီအိုရီတို့ သည် လည်း အိုင်ဒီအိုလိုဂျီများ နည်းတူ ပြိုကွဲယိုင်လဲနေချိန်၊ အကျပ်အတည်းတွေ နေချိန်တွင် သီအိုရီတို့ ကို အားကိုးလို့ မ ဖြစ်။ တစ်နည်း ဆိုလျှင် ဖြစ်ပျက်နေသော အ ဖြစ်အပျက် နှင့် ဖြစ်ထွန်းမှု တို့ သည် သီအိုရီစာအုပ်များ နှင့် ကျောင်းသုံး ပြဋ္ဌာန်းစာအုပ်များ အတိုင်း ဖြစ်ပေါ် ဖြစ်ထွန်းနေခြင်းမဟုတ်ရကား သီအိုရီတို့ သည် ပေါ်လစီများ ဖန်တီးဖော်ထုတ် ရန်အတွက် လက်နက်ကောင်းများ ဖြစ်နေဆဲ၊ ရှေ့တွင် ဤအတိုင်း ဆက် ဖြစ်နေလိမ့်မည် ဟု ပြောရအလွန် ကျပ်နေခြင်း ဖြစ်ပေသည် ။

အထူးသဖြင့် ဘောဂဗေဒပညာ၌ ယခုအခါ သီအိုရီမရှိတော့ဟု ပင် အပြောအဆို ရှိလာသည် ။ ရှိခဲ့ပြီးသော ဘောဂဗေဒသီအိုရီတို့ သည် လက်တွေ့ အ ဖြစ်အပျက် တို့ ကို မရှင်းပြနိုင်။ လမ်း မညွှန်နိုင်။ လက်တွေ့ ဖြစ်ရပ်တို့ နှင့် ပြဒါးတစ်လမ်း သံတစ်လမ်း ဖြစ်နေသည် ။ အ ဖြစ်အပျက်တို့ သည် သီအိုရီအတိုင်း ဖြစ်ကြသည် မဟုတ်ဟု ဝေဖန်သုံးသပ်ကြကာ ထိုအခြေအနေသစ်တို့ နှင့် အပ်စပ်သော သီအိုရီအသစ်တစ်ခုကို ပြုစုပျိုးထောင်ရန် လို လာပြီဟု ဆွေးနွေးမှု များ ရှိလာသည် ။

ပေါ်လစီကိစ္စတို့ သည် အိုင်ဒီအိုလိုဂျီအသစ်။ သီအိုရီအသစ် ပေါ်ထွန်းရရှိသည် အထိ စောင့်ဆိုင်းလို့ ငှာ မ ဖြစ်နိုင်ပေ။ ထိုအခြေအနေတွင် ပေါ်လစီတို့ ကို မည် သို့ ပြုစုပျိုးထောင်ပြီး မွေးထုတ်ပါမည် နည်း။ ဤပုစ္ဆာအတွက် အဖြေဟု စိတ်မပူကြပါ။ အဖြေလည်း ရှိပြီး ဖြစ်သည် ။ အဖြေကား အခြေအနေအရပ်ရပ်၊ အ ဖြစ်အပျက်အရပ်ရပ်၊ အကြောင်းအချက်အလက်အရပ်ရပ်တို့ ကို တတ်နိုင်သမျှ အပြည့်အစုံဆုံး၊ အကျယ်ပြန့်ဆုံး စုဆောင်းပြီး လက်တွေ့ ကျကျ သုံးသပ်စမ်းသပ် စစ်ဆေးကြည့်ရှုရန်ပင် ဖြစ်ပေသည် ။ ဤနည်းကို လက်တွေ့ စမ်းသပ်စစ်ဆေးနည်းဟု ခေါ်ကြသည် ။ သီအိုရီကို အခြေခံသော နည်းဟု လည်း ပြောကြသည် ။

ဤနည်းကို အသုံးပြုရန် ခေတ်မီနည်းပညာ၊ အတတ်ပညာတို့ ကလည်း အဆင့်မြင့်မြင့် ရှိနေပြီး ဖြစ်၏ ။ ဤနည်းပညာတို့ သည် ရှေ့တွင် ခေတ်မီသထက် ခေတ်မီလာဦးမည် ဖြစ်၏ ။ ဤပညာတို့ ကား ကွန်ပျူတာတို့ ပင် တည်း။

ထို့ကြောင့် ဤနည်းကို အသုံးပြု၍ ပေါ်လစီတို့ ကို မွေးထုတ်ရောင်းချပေးလိုသော ပေါ်လစီဆိုင်ရှင်တို့ က “ အိုင်ဒီအိုလိုဂျီကို မရောင် ပါ၊ အထူးကျွမ်းကျင်သော ပညာနှင့် ဆန်းစစ်မှု တို့ ကိုသာ ရောင် ပါသည် ။ ဟု ကြွေးကြော်ကြခြင်း ဖြစ်ပေသည် ။ ၎င်းတို့ ရောင် ပေးသော ပေါ်လစီတို့တွင် အိုင်ဒီအိုလိုဂျီ အငွေ့အသက်နှင့် သီအိုရီ အရိပ်အယောင် တို့ မည် မျှ အထိ ကင်းရှင်းနိုင်မည် နည်း ဆိုသော ပြဿနာကိုမူ ရောင် ချလိုက်သော ပေါ်လစီ တစ်ခုချင်းလိုက်အပေါ် မူတည်ကြည့်၍ ပေဖန်အကဲဖြတ်ရလိမ့်မည် ဟု ထင်သည် ။ မည် သို့ ပင် ဖြစ်စေ၊ သူတို့ က လက်တွေ့ ပဲ ကြည့်သည် ။

အတွေးအမြင် (၉၄)

စက်တင်ဘာ ၁၉၉၃။

*

မှန်ချပ်တွေ ပြည့်နေသော အခန်း

လူကိုအခွံချွတ်လိုက်သော အခါ လူတန်ဖိုးတွေ အကြောင်း သိရသည် ။ ဤသို့ သိရှိမှု သည် ပြည့်စုံချင်လည်း ပြည့်စုံမည် ။ မပြည့်စုံမလုံလောက် ဖြစ်ချင်လည်း ဖြစ်မည် ။ အမျိုးမျိုးလည်း ဖြစ်မည် ။ အဲဒီ လို အချက်တွေ က အကြောင်းမဟုတ်ဟု ဆိုသည် ။

မျက်မှော င်ခေတ်သည် လူ့အဖို့ အကျပ်အတည်းတွေ နေသော ခေတ်ပင် ဖြစ်သည် ။ အကျပ်အတည်းဆိုက တည်းက တင်းမာမှု များ က ပါပြီးသား ဖြစ်သည် ။ တင်းမာဖို့ ရာ အကြောင်းတွေ တထွေးကြီးရှိနိုင်သည် ။

ထိုအထဲမှ အရေး ပါအရာရောက်သော အကြောင်းကြီးတစ်ကြောင်းကို မီးမောင်းထိုးပြ ပါဟု ဆိုလျှင် လူ၏ ခေတ်မီခြင်း ကိုပြရမည် ။ ခေတ်မီခြင်းဆိုသည် မှာ အနှစ် သာရအားဖြင့် လူ့အဖို့ ရွေးချယ်စရာ တွေ များ ပြားမျိုးစုံလာ ခြင်းကို ညွှန်းသည် ။

ဘယ်လောက်အထိ ရွေးချယ်စရာတွေ များ ပြားမျိုးစုံလာသနည်း ဆိုလျှင် ဘယ်ဟာကို ရွေးချယ်ရမှန်းမသိသည် အထိ ဖြစ်လာသည် ။ ဤအခြေအနေကို ရွေးချယ်မှု နှင့် ပတ်သက်သော အကျဉ်းအကျပ် ဟု ခေါ်သည် ။

ဤအကျဉ်းအကျပ်ကို လူ၏ သဘာဝစိတ်က စကားပြောသည်။ ။

လူသဘာဝစိတ်၌ ကုသိုလ်စိတ်နှင့် အကုသိုလ်စိတ်ဟူ၍ အဓိကအားဖြင့် နှစ်မျိုးရှိရာ ယခုခေတ်၌ အကုသိုလ် သဘာဝစိတ်က အားကောင်းလျက် ရှိသည်။ ။ အတိအကျလက်ဆုပ် လက်ကိုင်ပြု၍ ပြောရလျှင် လူသည် သဘာဝစိတ် အားဖြင့် လူ့တန်ဖိုးတွေ ကို မုန်းတီးလျက်ရှိသည်။ ။

ဤနေရာတွင် လူ့တန်ဖိုးဆိုသည် မှာ အဘယ်နည်းဟု မေးခွန်းထုတ်ဖို့ လိုလာသည်။ ။ ဤသို့ အားဖြင့် မမှာ :မယွင်း တန်းစီပြလို ဖြစ်သည်။ ။ လူ့တန်ဖိုးဆိုသည် မှာ (၁) မှန်ခြင်း။ (၂) ကောင်းခြင်း။ (၃) လှခြင်း။ (၄) တရားမျှတခြင်း (၅) ကာယသုခပျော်ရွှင်ခြင်း စသည် တို့ ဖြစ်သည်။ ။ တစ်နည်းပြောလျှင် မင်္ဂလာတရားတွေ ဖြစ်သည်။ ။

ဖော်ပြပါ လူ့တန်ဖိုးတို့ သည် သူ့သဘောနှင့် သူ ရှိနေကြသည်။ ။ လူ့တန်ဖိုးတွေ က ပျက်ပြားနေသည် မဟုတ်။ ချွတ်ယွင်းနေသည် မဟုတ်။ ယုတ်လျော့နေသည် မဟုတ်။ လူကသာ ဤအရာတို့ ကို တန်ဖိုးဖြတ်ရာတွင် ချွတ်ချော်မှာ :ယွင်းနေခြင်း ဖြစ်သည်။ ။ ဤအရာတို့ အပေါ် အကဲဖြတ်ရာတွင် ချွတ်ချော်မှာ :ယွင်းနေခြင်း ဖြစ်သည်။ ။

ထိုကြောင့် တန်ဖိုးနှင့် တန်ဖိုးဖြတ်မှု တို့ ကို မရောထွေးမိဖို့ ရာ လိုသည်။ ။ မရှုပ်ထွေးမိဖို့ ရာ လိုသည်။ ။

သာဓကတစ်ခုပြရလျှင် အနုပညာသည် အနုပညာမဟုတ်သော အရာ ထက်ပိုမိုသာလွန်ကောင်းမွန်သော ပျော်ရွှင်မှု ကို ပေးနိုင်သည် ဟု အကဲဖြတ်သည့်ကိစ္စတွင် ဖျော်ဖြေမှု ကို စံထားသည်။ ။ ဤစံအရ ကာလပေါ်တေးဂီတသည် ရှေးဟောင်း တေးဂီတထက်ပို၍ တန်ဖိုးကြီးသည် ဟု ဆိုရမလို ဖြစ်နေသည်။ ။

ဖျော်ဖြေမှု ၌ ရသအနုစိတ်စရာမလို၊ ရသ နက်နဲစရာမလို၊ ကြည့်သူ

ကြားသူ အဖို့ ရာ၌ ဉာဏ်ပညာ သိပ်သုံး စရာမလို။ အနုပညာ၌ မူ ကြည့်သူ ကြားသူ ပရိသတ်သည် ခံစားမှု အရရော၊ ဉာဏ်ပညာအရပါ တက်ကြွစွာ ပါဝင်ပတ်သက်ရသည် ။

တစ်နည်းပြောရလျှင် အနုပညာသည် အနုပညာလက်ရာနှင့် ကြည့်သူကြားသူ ကြားအလှရသ အရောင် ၊ အဝယ် ဖလှယ်သည့် သဘောရှိရန် လိုအပ်ခြင်း ဖြစ်သည် ။

ဤနေရာ၌ လိုရင်း အဘော်မှာ တန်ဖိုးနှင့် အကဲဖြတ်မှု တို့ ကို မရှုပ်ထွေးမိဖို့ ပင် ဖြစ်သည် ။ အရာတစ်ခု၏ တန်ဖိုးသည် အကဲဖြတ်မှု ၊ တန်ဖိုးဖြတ်မှု အပေါ်မူတည်သည် ဟု ဆိုလျှင်တော့ တန်ဖိုးနှင့် ဤတန်ဖိုးကို အကဲဖြတ်မှု တို့ ကို အတူတူထားရာရောက်သွားမည် ။

အထက်တွင် ရသအရောင် ၊ အဝယ်ဆိုပြီး ပြောခဲ့သည် ။ အရောင် ၊ အဝယ် ဖြစ်မြောက်ကြသည် ဆိုသည် မှာ လက်ရာထဲ၌ တန်ဖိုးသည် လဲလျောင်းနေပြီးသား၊ ကိန်းဝပ်နေပြီးသား ရှိနေပြီဟု အသိအမှတ်ပြုရာ ရောက်သည် ။ ဝန်ခံရာရောက်သည် ။

လူ၏ အကျပ်အတည်းသည် လူတန်ဖိုးကို အကဲဖြတ်ရာ၌ ချွတ်ချော်မှာ ၊ ယွင်းနေခြင်း ဖြစ်ပေသည် ။ ပုံစံပျက်နေခြင်း ဖြစ်ပေသည် ။ လူတန်ဖိုးတွေ က ယုတ်လျော့ပျက်ပြားနေကြသည် မဟုတ်၊ ရှိရင်းစွဲအတိုင်း ရှိနေကြသည် ။ လူ၏ တန်ဖိုးဆိုင်ရာအသိသည် သာ ရှုထောင့်နှင့် တုံ့ပြန်မှုများ ပြောင်းလဲသလို လိုက်လံ ပြောင်းလဲနေခြင်း ဖြစ်သည် ။

လူသည် အစစအရာရာ ကိုယ့်ဟာကိုယ် ဖူလုံနေသည် ဆိုပြီး အနုမာနမှန်းဆချက် ပြုလုပ်ထားတက်သည် ။ ဤမှန်းဆချက် မှန်လျှင် လူသည် ပြဿနာအားလုံးကို ဖြေရှင်းနိုင်စွမ်း ရှိသည် ။ လူ၏ စွမ်းပကားသည် အကန့်အသတ်မရှိ။ အနန္တ ဖြစ်မည် ။

သို့ ရာတွင် လက်တွေ့ ကြည့်ရာ၌ လူတန်ဖိုးတို့ နှင့် စပ်လျဉ်း၍ အကျဉ်းအကျပ်တွေ့ နေရသည် မှာ လူသည် ကိုယ့်ဟာကိုယ် ဖူဖူလုံလုံ ဖြစ်နေ၍ မဟုတ်ကြောင်း ပေါ်ပေါက်သည်။ ။

လူသည် မဖူလုံပေ။ မလုံလောက်ပေ။ လူ၏ စွမ်းပကား၌ ကန့်သတ်ချက်ရှိ၏။ လူ၏ တီထွင်ဖန်တီးနိုင်မှု သည် အဆုံးအစ မရှိဟူ၍ မဟုတ်။ ဤသဘောရှိခြင်းကြောင့် လည်း လူ၌ လျှို့ဝှက်ဆန်းကြယ်စိတ် ရှိရသည်။ ။

ဤသို့ အကန့်အသတ်ရှိသော လူသည် ဆင်ခြင်တုံတရားကို လက်ကိုင်ထားရသည်။ ။ ဆင်ခြင်တုံတရားတစ်ခုတည်းဖြင့် လုံလောက်ခြင်းလည်း မရှိ။ သို့ဖြစ်ရာ မျှော်လင့်ချက် ရောင် ခြည်ဖြင့် ဖေးမပေးရသည်။ ပြဿနာမှာ မှန်ချပ်တွေ ပြုတ်သိပ်ပြည့်ကျပ်နေသော အခန်း ထဲ၌ မျှော်လင့်ချက် သည် တစ်နေရာစာ ရနိုင် မရနိုင်စဉ်းစားစရာ ရှိလာသည်။ ။

လူသည် မှန်ချပ်တွေ ပြည့်ကျပ်နေသော အခန်းထဲ၌ ရောက်ရှိနေသည်။ ။ မှန်ချပ်တို့ ၏ ရောင် ပြန်များ နှင့် နပန်းလုံးနေရသည်။ ။ မှန်ချပ်အသီးသီးတွင် ပေါ်နေသော မိမိ၏ ပုံရိပ်အမျိုးမျိုးကိုလည်း ကိုယ့်ဟာကိုယ် ရှုစားပြီး ရင်ခုန်နေရသည်။ ။ တွေ့ နေရသည်။ ။ စဉ်းစားနေရသည်။ ။ ဆင်ခြင်နေရသည်။ ။ ။

ဤအခန်းထဲမှ လွတ်မြောက်ရေး ကို ဆင်ခြင်သုံးသပ်သည့်အခါ မျှော်လင့်ချက်ကို အားကိုးရသည်။ ။

လူသည် မှန်ချက်အပြည့်အနှံ့ရှိသော အခန်းထဲ၌ ရပ်တည်နိုင်ရန် ကြိုးပမ်းရင်း သံသရာလည်နေရသည်။ ။ သံသရာဘီးသည် ပထမ၌ အဝန်းအဝိုင်း သေး၏။ ။ လည်ရင်း လည်ရင်း ဘီးအဝန်းအဝိုင်းသည် ဘေးသို့ ဆန့်ကားထွက်သွားကာ ကြီးကြီးသွားလေသည်။ ။ ပို၍ လည်း မွတ်

လာ၏။ သံဘရာသီးသည် ဘီး မရှိဘဲ လည်လေသည်။ ။

လူ၏ ဖြစ်တည်မှု သည် အနှစ် မဲ့ကြောင်း သိသာလာနိုင်သည်။ သို့ ရာတွင် လူသည် အနှစ် ရှာရသည်။ ။ အဓိပ္ပာယ်ရှာရသည်။ ။ ဤသို့ ရှာရင်းလွတ်မြောက်ရန် ကြိုးပမ်းရသည်။ ။

ဤသို့ ကြိုးပမ်းရာ၌ တန်ဖိုးတွေ အကြောင်း စဉ်းစားရသည်။ ။ ဤ တန်ဖိုးတွေ ကို မိမိက ဖန်တီးသည် ဟု လူက အမှတ်မှာ နိုင်သည်။ ။

လူတန်ဖိုးတို့ သည် သူ့ဟာနှင့် သူရှိသည်။ ။ သူသဘောနှင့် သူရှိသည်။ ။ လူကဤတန်ဖိုးတွေ ကို မိမိက ဖန်တီးသည် ဟု လူက အမှတ်မှာ နိုင် သည်။ ။ ထို့အပြင် တန်ဖိုးတို့ သည် ဆင့်ကဲ ဖြစ်ပေါ်လာသည် ဟူ၍ လည်း အမှတ်မှာ နိုင်သည်။ ။

လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟ၊ မစ္ဆေရိယတို့ အကြားတွင် ဆိုခဲ့ပါ တန်ဖိုး တို့ က လူအား အမိအရ ဆုပ်ကိုင်လာသည်။ ။ အကယ်၍ ဒါန၊ ကုသိုလ်၊ သနားကြင်နာမှု စာနာထောက်ထားမှု စသည် တို့ သည် မင်္ဂလာတရားများ အ ဖြစ် တန်ဖိုးရှိကြသည် ဟု ဆိုလျှင် ဤမင်္ဂလာတ ရားတို့ နှင့် ပတ်သက်၍ ငြိမ်နေသည် ဖြစ်စေ တန်ဖိုးတို့ သည် သူ့ပင်ရင်း သေဘောနှင့် သူ ရှိနေမည် သာ ဖြစ်သည်။ ။

သဘာဝနှင့် ကောင်းကင်ဘုံ တို့ သည် ချောင်းကြည့်ခြင်းကို မုန်းသ ည်။ ။ ထိပ်တိုက်ရန်လိုတိုက်ခိုက်ခြင်းကိုလည်း မုန်းသည်။ ။ အထက်တွင် ဆိုခဲ့ပါ အမြင်သည် လူတန်ဖိုးကို ချောင်းကြည့် လည်း မဟုတ်။ ထိပ်တို က်ရင်ဆိုင်သည် လည်း မမည်။ ။ လူကို အခွံခွာ၍ အကြမ်းဖျင်း ကြည့်ရုံ ဟု ဆိုသည်။ ။

အတွေး အမြင် (၉၄)

အောက်တိုဘာ ၁၉၉၃။

*